

Správa

o činnosti a hospodárení SNK*
za rok 2018

OBSAH

1	Identifikácia organizácie	4
2	Zhodnotenie činnosti organizácie	5
3	Kontrakt organizácie so zriaďovateľom a jeho plnenie za rok 2018	7
4	Rozpočet organizácie	33
5	Prostriedky Európskej únie a na spolufinancovanie	45
6	Personálne otázky	45
7	Záver	52

1 IDENTIFIKÁCIA ORGANIZÁCIE

Názov: Slovenská národná knižnica

Sídlo: Námestie J. C. Hronského 1, 036 01 Martin

Rezort: Ministerstvo kultúry Slovenskej republiky

Forma hospodárenia: Štátna rozpočtová organizácia

Identifikačné číslo organizácie: 36138517

Dátum zriadenia organizácie: 1. júl 2000

Internetová stránka: www.snk.sk

Telefón: 043/245 11 31

E-mail: snk@snk.sk

Štatutárny zástupca: Ing. Katarína Krištofová, PhD., generálna riaditeľka

Členovia vedenia organizácie spolu s uvedením funkcie k 31. 12. 2018:

Ing. Katarína Krištofová, PhD. – generálna riaditeľka

Ing. Eva Cetlová – riaditeľka Kancelárie generálneho riaditeľa

Ing. Ivana Kostrábová – poverená zastupovaním riaditeľa Odboru financií a plánovania

Ing. Ladislav Remenár – riaditeľ Odboru prevádzky a investícií

Ing. Filip Vaněk – riaditeľ odboru e-Stratégia

PhDr. Agáta Klimeková, PhD. – riaditeľka Odboru správy a spracovania HKD a HKF

Ing. Alžbeta Martinická – riaditeľka odboru Služby

Ing. Viera Gašpareková – poverená zastupovaním riaditeľa odboru Ochrana fondov

Mgr. Karín Šišmišová – riaditeľka Odboru správy a výskumu pôvodných prameňov

PhDr. Ľudmila Rohoňová – riaditeľka odboru Národná bibliografia

Detašované pracoviská Slovenskej národnej knižnice pre verejnosť:

Literárne múzeum

M. R. Štefánika 11, 036 01 Martin

Telefón: 043/245 16 10, 245 16 01

E-mail: literarne.muzeum@snk.sk

Slovanské múzeum A. S. Puškina

958 42 Brodzany

Telefón: 038/245 26 50, 245 26 51

E-mail: slovanske.muzeum@snk.sk

Odbor správy HKD a HKF, pracovisko Oponice

956 14 Oponice 271

Telefón: 0915 851 883

E-mail: appony.kniznica@snk.sk

Termín konania verejného odpočtu: 11. marec 2019 o 10:00 h.

Miesto konania verejného odpočtu: Slovenská národná knižnica, Námestie J. C. Hronského 1, 036 01 Martin

Správa o činnosti a hospodárení Slovenskej národnej knižnice za rok 2018 je zverejnená na adrese:

<http://www.culture.gov.sk/organizacie-ministerstva/verejne-odpocety/verejne-odpocety-2018-343.html>

2 ZHODNOTENIE ČINNOSTI ORGANIZÁCIE

V uplynulom roku Slovenská národná knižnica (SNK) systematicky plnila všetky úlohy, ktoré jej vyplývajú z Kontraktu č. MK-4859/2017-341/17163 na rok 2018 uzavretého medzi Ministerstvom kultúry Slovenskej republiky a Slovenskou národnou knižnicou (ďalej len „Kontrakt“).

Intenzívnu aktivitu jednotlivých pracovísk SNK v roku 2018 ilustruje plnenie merateľných ukazovateľov výkonu organizácie, ktoré boli splnené na 100 a viac %. Cieľom odborných činností SNK bolo predovšetkým cielene sprístupňovať informácie obsiahnuté v písomnom kultúrnom dedičstve Slovenska a kontinuálne budovať knižničné fondy SNK. Popri bežných odborných knižničných činnostiach v SNK sa pracovalo aj na viacerých výskumných úlohách, čím boli naplnené ukazovatele edičnej činnosti.

Úspešná realizácia národného projektu Digitálna knižnica a digitálny archív (NP DIKDA; 2012 – 2015) stále rezonuje medzi odbornou verejnosťou. **Projekt si, ako jediný zo Slovenska**, vybrala Európska komisia. Našu krajinu reprezentoval po celý rok na všetkých podujatiach, ktorými si Európska únia (EÚ) pripomenula 30. výročie zavedenia svojej politiky súdržnosti. Týmto sa NP DIKDA zaradil medzi 30 tzv. emblematických projektov zo všetkých krajín EÚ, ktorých výsledky a prínos pre spoločnosť, podľa Európskej komisie, výnimočne napĺňajú ciele a princípy politiky súdržnosti EÚ.

Na **zabezpečení udržateľnosti** NP DIKDA v rámci operačného programu Informatizácia spoločnosti (OPIS) – Prioritná os 2 (PO2) sa podieľajú viaceré pracoviská SNK. Ťažisko činností sa realizovalo v Konzervačnom a digitalizačnom centre SNK (KaDC SNK) vo Vrútkach. **Digitalizačné centrum** SNK sa v priebehu roka 2018 sústredilo na plnenie digitalizačného plánu, pričom počet reálne zoskenovaných objektov zo základného fondu prevýšil plánovaný objem. V rámci prípravy dokumentov na digitalizáciu sa realizovala ich dôsledná očista.

Pracoviská **Konzervačného centra** v odôvodnených prípadoch vykonávali reštaurátorské zásahy na ohrozených objektoch. Digitalizovaný fond bol následne konzervovaný použitím viacerých techník a médií v snahe o dlhodobé uchovávanie písomného kultúrneho dedičstva.

So zreteľom na priority rezortu Ministerstva kultúry SR SNK **intenzívne spolupracovala s Národným osvetovým centrom** pri migrácii výstupov digitalizácie SNK (PSP a SIP), ktoré by mali byť verejnosti sprístupnené cez portál Slovakiana.sk. Zároveň SNK realizovala zmeny v systéme Digitálnej knižnice, ktorý archivuje a sprístupňuje digitalizované objekty v priestoroch sídelnej budovy SNK. Nová infraštruktúra zaručuje vyššiu bezpečnosť archivovaných dát v uvedenom systéme, ako aj rýchlosť prístupu k prezentačným dátam. Implementácia zmien v systéme si však vyžadovala opätovnú automatickú ingestáciu všetkých dát. Z tohto dôvodu nárast počtu sprístupnených objektov v Katalógu digitálnej knižnice (dikda.snk.sk) nebol taký výrazný, ako to bolo v predchádzajúcich obdobiach. Opätovná automatická ingestácia je však neporovnateľne rýchlejšia ako pôvodná manuálna a odstraňuje chybovosť zapríčinenú ľudským faktorom. SNK v roku 2018 zaznamenala **v dikda.snk.sk viac ako 30 000 vyhľadávaní**.

V roku 2018 vedeckí a odborní pracovníci SNK pracovali na **9 vedecko-výskumných úlohách**. Výsledky ukončených výskumov boli publikované v odborných publikáciách SNK.

Popri kontrahovaných **múzejných činnostiach** SNK v uplynulom roku pripravila viaceré kultúrne podujatia na regionálnej a celoslovenskej úrovni. Aktívne sa zapojila do *Týždňa slovenských knižníc*, zorganizovala autorské čítania v rámci cyklu *Kultúra na kopci* a v spolupráci s Veľvyslanectvom Nórskeho kráľovstva pripravila výstavu *Hviezda zo severu*, ktorá bola úspešne prezentovaná vo viacerých slovenských mestách. Slávnostnou akadémiou *Poceta Martinskej deklarácie* a virtuálnou výstavou *Telegram z Martina* sa SNK zapojila do celoštátnych osláv 100. výročia vzniku Československa. SNK spolupracovala aj so Žilinským samosprávnym krajom na tvorbe webovej stránky www.martinskadeklaracia.sk. Táto prinášala informácie o hlavných aktéroch a udalostiach z konca roka 1918, ako aj prehľad aktivít, ktorými si inštitúcie pripomínali toto významné výročie.

Svoj aktívny rok SNK ukončila už tradičným adventným hudobno-dramatickým programom.

S podstatným rozvojom odborných činností SNK súvisí aj rozvoj **metodického pôsobenia SNK** v rámci knižničného systému SR. Podujatia, ktorých cieľom je zdieľať nové poznatky v oblasti národnej bibliografie, služieb používateľom či knižničného systému, sú integrálnou súčasťou práce SNK.

Jednotlivé kontrahované činnosti SNK sú podrobnejšie opísané v nasledujúcej kapitole.

3 KONTRAKT ORGANIZÁCIE SO ZRIAĐOVATEĽOM A JEHO PLNENIE

V závere roka 2017 bol schválený a podpísaný kontrakt č. MK-4859/2017-341/17163 na rok 2018 medzi Ministerstvom kultúry SR a Slovenskou národnou knižnicou v Martine.

Kontrakt sa uzatvára v súlade so zriaďovacou listinou prijímateľa na poskytovanie verejných služieb a realizáciu týchto činností:

- * výkon odborných knižničných činností podľa zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach a o zmene a doplnení zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a o galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov v znení zákona č. 38/2014 Z. z. (ďalej len „knižničný zákon“),
- * výkon základných odborných činností múzeí podľa zákona č. 206/2009 Z. z. o múzeách a galériách a o ochrane predmetov kultúrnej hodnoty a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov,
- * archívna činnosť podľa zákona č. 395/2002 Z. z. o archívoch a registratúrach a o doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,
- * vedecko-výskumná činnosť,
- * zabezpečenie financovania udržateľnosti projektov implementovaných v Operačnom programe Informatizácia spoločnosti – PO2,
- * sprístupňovanie kultúry a podpora návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov.

Objem finančných prostriedkov krytých kontraktom bol poskytnutý na plnenie vyššie uvedených činností (podľa článku III, ods.2) v celkovej výške 13 026 044 €.

Analýza čerpania kontrahovaných ukazovateľov:

Kontrahované ukazovatele	Kontrahovaná suma (v €)	Skutočnosť (v €)
Bežné výdavky (BV)	10 826 044	11 341 770
Kapitálové výdavky (KV)	2 200 000	1 768 138
Spolu	13 026 044	13 109 908

Skutočné výdavky Spolu vo výške 13 109 908 € boli v porovnaní s kontrahovanými výdavkami vo výške 13 026 044 € splnené na 100,6 %. Bežné výdavky v porovnaní s kontrahovanou sumou boli za sledované obdobie splnené na 104,8 %. Kapitálové výdavky na 80,4 %.

Výšku čerpania celkových výdavkov v porovnaní s kontrahovanou výškou ovplyvnili zmeny v rozpočte, či už navýšenie (napr. valorizácia miezd, zvýšenie rozpočtu na udržateľnosť, zvýšenie na financovanie kultúrnych poukazov), alebo viazanie v rozpočte SNK. Zmeny v rozpočte prebehli na základe rozpočtových opatrení a skutočné čerpanie výdavkov zodpovedá 100 % plneniu vzhľadom k upravenému rozpočtu.

Príjmy dosiahnuté v roku 2018 vo výške 117 621 € predstavujú plnenie na 113,6 % v porovnaní s kontrahovanými príjmami 103 500 €. Podrobnejšie informácie o dosiahnutých príjmoch sú komentované v časti 4.1 správy.

Skutočné náklady na činnosť/projekt organizácie v roku 2018

Činnosť/projekt	Kontrahované výdavky (v €)	Výdavky spolu (v €)	Finančné krytie (v €)			Plnenie kontrahovaných výdavkov v %
			zo ŠR	Mimorozp. zdroje	Spolu	
Výkon odborných knižničných činností	5 278 589	5 137 833	5 137 833	0	5 137 833	97,3,3%
Výkon základných odborných činností múzeí	2 738 103	354 720	354 720	0	354 720	13,0%
Archívna činnosť	246 922	233 388	233 388	0	233 388	94,5%
Vedecko – výskumná činnosť	124 647	109 379	109 379	0	109 379	87,8%
Zabezpečenie financovania udržateľnosti projektov	4 637 783	7 273 142	7 273 142	0	7 273 142	156,8%
Sprístupňovanie kultúry a podpora návštevnosti prostredníctvom kultúrnych poukazov	0	1 446	1 446	0	1 446	0%
Spolu	13 026 044	13 109 908	13 109 908	0	13 109 908	100,6%

Hodnotenie plnenia indikátorov Kontraktu č. MK-4859/2017-341/17163 za rok 2018 uzavretého medzi MK SR a SNK

Kontrahovaná činnosť	Indikátor	Kontrahovaná hodnota indikátoru na rok 2018	Plnenie k 31. 12. 2018
Odborné knižničné činnosti			
Rozšírenie knižničného fondu SNK kúpou	Počet k. j.	1 500	2 037
Absenčné a prezenčné výpožičky z fondov SNK	Počet výpožičiek	100 000	147 892
Zabezpečenie počtu aktívnych používateľov minimálne	Počet osôb	8 000	8 534
Zabezpečenie počtu návštevníkov knižnice minimálne	Počet osôb	50 000	80 604
Celý prírastok knižničných jednotiek bol automatizovane spracovaný			27 836
Múzejné činnosti			
Realizácia výstav	Počet výstav	1	4
Realizácia kultúrno-výchovných aktivít	Počet aktivít	7	15
Odborné ošetrovanie múzejných predmetov	Počet predmetov	100	124
Archívna činnosť			
Služby bádateľom	Počet bádateľov	850	973
Výpožičky z fondov LA SNK	Počet archívnych dokumentov	60 000	65 160
Príprava archívnych dokumentov na digitalizáciu	Počet archívnych dokumentov	1 660	1 660
Vydanie zborníkov	Počet konferencií	2	3
Vedecko-výskumná činnosť			
Práca na vedecko-výskumných úlohách	Počet úloh	9	9
Autorské zabezpečenie publikácií (oblasť knižničného výskumu, múzejníctva, bibliografie a biografistiky)	Počet publikácií	7	8
Budovanie vlastných elektronických databáz (bibliografické a biografické)	Počet spracovaných dokumentov	2 100	2 490
Organizácia vedeckých podujatí	Počet podujatí	3	3
Činnosti v rámci udržateľnosti NP DIKDA v OPIS – OP2			
Digitalizácia písomného kultúrneho dedičstva	Počet objektov	40 450	49 765
z toho Konzervačný fond	Počet objektov	37 300	46 600
z toho HKD a HKF	Počet objektov	1 000	1 005
z toho archívne dokumenty Literárny archív SNK	Počet objektov	1 650	1 660

Kontrahovaná činnosť	Indikátor	Kontrahovaná hodnota indikátoru na rok 2018	Plnenie k 31. 12. 2018
z toho listotlače a krásne knihy Literárne múzeum SNK	Počet objektov	500	500
Očista a prípadné konzervovania a reštaurovanie objektov	Počet objektov	43 160	53 294
z toho Konzervačný fond	Počet objektov	40 000	46 637
z toho HKD a HKF	Počet objektov	1 500	4 477
z toho Literárny archív SNK	Počet objektov	1 660	2 180
Digitálny obsah sa nepretržite ingestuje do Katalógu digitálnej knižnice SNK.			

ODBORNÉ KNIŽNIČNÉ ČINNOSTI SNK

Akvizícia

Oddelenie dopĺňovania Národnej bibliografie kompletne zabezpečuje súbežné a retrospektívne dopĺňovanie knižničných fondov SNK neperiodickými a periodickými dokumentmi (tradičnými spôsobmi akvizície – povinné výtlačky, domáca kúpa, zahraničná kúpa, dary, medzinárodná výmena, rezervné fondy, bezodplatný prevod) a ich akvizičné spracovanie v knižnično-informačnom systéme Virtua. Celkový prírastok neperiodických a periodických knižničných jednotiek (ďalej k. j.) za rok 2018 bol **27 836**.

Na základe zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 535/2003 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 212/1997 zo dňa 3. júla 1997 o povinných výtlačkoch periodických a neperiodických publikácií a rozmnoženín audiovizuálnych diel, SNK získala v roku 2018 **22 458 povinných výtlačkov**. Urgovaných bolo **785 povinných výtlačkov neperiodických titulov** a **141 povinných výtlačkov z 241 periodických titulov**.

Prostredníctvom medzinárodnej výmeny dokumentov a zahraničnej kúpy sa v zmysle zákona č. 126/2015 Z. z. o knižniciach získavali najmä zahraničné slovaciká a výberovo dokumenty z profilových odborov SNK. V roku 2018 oddelenie spolupracovalo so 158 výmennými partnermi na celom svete. Prostredníctvom zahraničnej kúpy SNK získala do svojich fondov 1 405 k. j. Sú to hlavne zahraničné slovaciká, dokumenty z profilových odborov, ako aj encyklopedické a slovníkové publikácie. Prostredníctvom medzinárodnej výmeny dokumentov SNK získala 794 k. j. prevažne zahraničných slovacík a výberovo tituly z profilových odborov. Významná je výmena periodík, ktoré sa vďaka tejto forme akvizície dajú získať veľa krát za nižšie finančné náklady ako v prípade predplatného. Zahraničným partnerom bolo odoslaných 1 444 k. j. Domácou kúpou bolo získaných 632 k. j. Ide hlavne o dokumenty, ktoré boli získané pre Univerzálnu študovňu, do príručných knižníc jednotlivých odborných pracovísk knižnice. Pri kúpe týchto dokumentov boli s niektorými dodávateľmi dohodnuté zľavy. Zároveň sa týmto spôsobom získali slovacikálne dezideráta. Významný podiel na výške financií v rámci domácej kúpy má už tradične predplatné za periodiká. V roku 2018 1-krát zasadala Nákupná a oceňovacia komisia pre knižné zbierky SNK, ktorá posudzovala akvizíciu slovacikálnych publikácií od súkromných osôb. Dary starších titulov sú jedným zo zdrojov retrospektívneho dopĺňovania fondov, ktoré je zamerané predovšetkým na získavanie slovacikálnych deziderát, náhrad za stratené, resp. poškodené exempláre (82 k. j.). Darom bolo získaných 757 k. j. Z interných zdrojov (rezervné fondy) bolo zaradených do knižničných fondov SNK 1 630 k. j., bezodplatným prevodom pribudlo 160 k. j.

Neperiodické dokumenty – prírastky do knižničného fondu	Počet k. j.
Povinné výtlačky	15 573
Dary	532
Medzinárodná výmena dokumentov	647
Zahraničná kúpa	1 274
Domáca kúpa	631
Rezervné fondy	1 623
Bezodplatný prevod	157
Spolu	20 437

Periodické dokumenty – prírastky do knižničného fondu	Počet k. j.
Povinné výtlačky	6 885
Dary	225
Medzinárodná výmena dokumentov	147
Zahraničná kúpa	131
Domáca kúpa	1
Rezervné fondy	7
Bezodplatný prevod	3
Spolu	7 399

Finančné náklady na nákup neperiodických a periodických knižničných dokumentov:

Nákup neperiodický a periodických knižničných dokumentov	Náklady (v €)
Domáca kúpa	49 557,83
Zahraničná kúpa	58 649,81
Kúpa pre výmenu	17 278,60
Spolu	125 486,24

Národná agentúra ISBN a ISMN

Národná agentúra ISBN a ISMN plnila funkciu sprostredkovateľa medzi vydavateľským, knižným a knižničným prostredím. **V roku 2018 sa do systému medzinárodného štandardného číslovania kníh (ISBN) prihlásilo 349 nových vydavateľov** (medzi nimi sú organizácie, ale aj súkromné osoby). Z celkového počtu vydavateľov registrovaných v Národnej agentúre bolo v uplynulom roku aktívnych 2 080 vydavateľov (vydavatelia, ktorí požiadali o pridelenie čísla ISBN). Informácie o nahlásených tituloch sa mesačne zverejňovali na webovej stránke SNK. Správnosť čísel ISBN a ISMN bola skontrolovaná pri 9 031 tituloch (tlačené dokumenty, dokumenty na CD-ROM, DVD-ROM). Počet titulov, na ktoré boli poslané žiadosti o informáciu (urgencie) alebo boli vydané s prideleným číslom ISBN, bol 1 116.

Národná agentúra od roku 2014 plní v spolupráci s Univerzitnou knižnicou v Bratislave funkciu Národnej registračnej agentúry pre URN:NBN. V uplynulom roku nebolo požiadané o pridelenie tohto prefixu.

V tomto roku podpísala SNK – Národná agentúra ISBN v SR obojstrannú zmluvu s Medzinárodnou agentúrou ISBN so sídlom vo Veľkej Británii. Zmluva ISBN vymedzuje práva, povinnosti a rozsah pôsobnosti Národnej agentúry ISBN v SR.

Štatistika činnosti NA ISBN a ISMN:

Národná agentúra ISBN a ISMN	Počet čísel
Pridelené ISBN	12 718
Pridelené ISMN	198
Počet nových vydavateľov	349
Urgované čísla ISBN/ISMN (titulov)	1 116

Bibliografia a katalogizácia

Národná bibliografia SNK priebežne odborne spracovávala knižničné dokumenty rôznych typov – monografie, špeciálne druhy dokumentov, články a seriály. Túto odbornú činnosť prehľadne sumarizujú nasledujúce tabuľky:

Knihy a špeciálne dokumenty	Počet k. j./BIB záznamov
Katalogizácia a bibliografické spracovanie prírastkov do fondov SNK	11 127
Monografie pripravené a odoslané na digitalizáciu	17 697
Rekatalogizácia	9 347
Deduplikácia	82 000
Editácia a reindexácia BIB záznamov pre potreby DK SNK	350 000
Import a bibliografická editácia BIB metadát digitálnych objektov do KIS Virtua	118 056
Kontrolované exporthy BIB metadát DO do CAIR a NRA – nové	105 177
Kontrolované exporthy BIB metadát DO do CAIR a NRA – aktualizované	460 000
Kontrolované exporthy AUT metadát DO do CAIR a NRA – aktualizované	112 183
Personálne autority – katalóg Slovenská knižnica a NRA/CAIR	934
Korporatívne autority – katalóg Slovenská knižnica a NRA/CAIR	160

Články	Počet k. j./BIB záznamov
Kompletizácia a analytické bibliografické spracovanie krátkych BIB záznamov článkov z externej digitalizácie NP DIKDA	30 201
Deduplikácia	90 231
Personálne autority – katalóg Slovenská knižnica a NRA/CAIR	2 001
Korporatívne autority – katalóg Slovenská knižnica a NRA/CAIR	1 115
Vecné autority – katalóg Slovenská knižnica a NRA/CAIR	227
Geografické autority – katalóg Slovenská knižnica a NRA/CAIR	4 190

Seriály	Počet k. j./BIB záznamov
Katalogizácia prírastkov do fondov SNK	7 399 k. j.
Rekatalogizácia	2 597 k. j.
Deduplikácia	428 BIB z.
Editácia a reindexácia BIB záznamov pre potreby DK SNK	348 BIB z.
Seriály odoslané na digitalizáciu	3 007 k. j. (t. j. 29 037 výtlačkov)

Úlohou Národnej bibliografie SNK je **koordinácia bibliografickej činnosti** v rámci KIS3G a knižníc Slovenskej republiky. V zmysle tejto úlohy realizovala Národná bibliografia SNK v roku 2018 odborné podujatia, metodické a školiace semináre, ktoré sú zhrnuté v nasledujúcej tabuľke:

Názov odborného podujatia	Miesto konania	Dátum konania
Deň regionálnej bibliografie 2018	Martin, SNK	03. 05. 2018
Bratislavský bibliografický deň 2018	Bratislava, UK	15. 06. 2018
Metodika popisu článkov vo formáte MARC 21 s interpretáciou pravidiel RDA	Martin, SNK	13. 03. 2018
Metodika popisu kníh vo formáte MARC 21 s interpretáciou pravidiel RDA	Martin, SNK	10. 04. 2018
Skúsenosti s katalogizáciou podľa pravidiel RDA	Bratislava, UK	23. 05. 2018
Bratislavský bibliografický deň	Bratislava, UK	15. 06. 2018
Prešovský bibliografický deň	Prešov, PU	06. 09. 2018
Skúsenosti a problémy súvisiace s implementáciou RDA v roku 2018	Bratislava, UK	22. 10. 2018
Skúsenosti a problémy súvisiace s implementáciou RDA v roku 2018	Prešov, PU	26. 10. 2018
Koordinačná rada pre bibliografickú činnosť v Slovenskej republike	Martin, SNK	04. 12. 2018

Národná bibliografia SNK sa zúčastnila alebo aktívne vystúpila na nasledujúcich odborných podujatiach:

Názov odborného podujatia	Miesto konania	Dátum konania
EURIG annual meeting 2018	Kodaň, Dánsko	23. – 25. 05. 2018
Meeting with the Competent National Authorities for the Orphan Works Database and for the Orphan Works Directive	Alicante, Španielsko	14. – 16. 05. 2018
European Bibframe workshop 2018	Florenca, Taliansko	16. – 21. 09. 2018
National Library of Estonia Centennial Conferencie – Imagine a National Library	Talin, Estónsko	25. – 26. 10. 2018
Knižnice 2018. Kultúrne dedičstvo pre všetkých	Bratislava	02. – 03. 10. 2018

Národná bibliografia SNK aktívne pracovala na budovaní a správe databázy obchodne nedostupných diel (OND), pričom svoju činnosť koordinovala s Úradom pre harmonizáciu vnútorného trhu.

Národná bibliografia SNK naďalej spolupracuje s organizáciou kolektívnej správy LITA pri implementácii a optimalizácii prístupovania OND a osirelých diel.

V rámci metodickej činnosti vypracovala a publikovala NB SNK odborné metodické publikácie pre knižnice konzorcia KIS3G a knižne SR:

- * ROHOŇOVÁ, Ľudmila: Metodika popisu kníh vo formáte MARC 21 s interpretáciou pravidiel RDA : príručka používateľa : verzia V 2.1. Martin : Slovenská národná knižnica, 2018. 320 s. ISBN 978-80-8149-095-8.
- * ROHOŇOVÁ, Ľudmila: Metodika popisu článkov vo formáte MARC 21 s interpretáciou pravidiel RDA : príručka používateľa : verzia V 1.1. Martin: Slovenská národná knižnica, 2018. 258 s. ISBN 978-80-8149-093-4.
- * KREJČÍ, Martin - MASLÍK, Radoslav: Metodika popisu pohľadníc vo formáte MARC 21 s interpretáciou pravidiel AACR2 : príručka používateľa : verzia 1.0. Martin: Slovenská národná knižnica, 2018. 180 s. ISBN 978-80-8149-097-2.

Biografická činnosť SNK

Národný biografický ústav (NBiÚ) SNK v roku 2018 pracoval na tvorbe a redakcii hesiel do VII. zväzku *Biografického lexikónu Slovenska, písmená O – Q* a plnil úlohy v oblasti budovania biografickej dokumentácie. Pokračoval v získavaní a spracovávaní základných biografických dokumentov, bibliografie biografickej literatúry, ako aj výstrižkov zo súčasnej tlače, pričom sa zamerl najmä na dokumenty osobností s priezviskami začínajúcimi písmenami O, P, Q v súvislosti s prácou na príprave a redakcii VII. zväzku *Biografického lexikónu Slovenska*. Získal **327 pôvodných biografických dokumentov, 162 výstrižkov a 2 235 biobibliografických záznamov**.

NBiÚ SNK zabezpečoval prevádzku špecializovanej študovne. Za dané obdobie študovňu navštívilo **41 externých bádateľov**, ktorým bolo poskytnutých na štúdium **1 202 jednotiek** (226 osobností).

NBiÚ SNK priebežne vybavoval žiadosti o poskytnutie biografických informácií o významných osobnostiach Slovenska, poskytol **95 rešerší a odborných informácií**.

Knižnično-informačné služby SNK

V roku 2018 SNK poskytovala používateľom výpožičné, konzultačné, referenčné, rešeršné, reprografické a lektorské služby.

K 31. 12. 2018 mala **8 534 aktívnych používateľov** a zaznamenala **147 892 výpožičiek**. Štruktúru výpožičiek podľa typu sumarizuje nasledujúca tabuľka:

Typ výpožičky	Počet výpožičiek
Požičovňa (výpožičky cez KIS Virtua)	96 990
Univerzálna študovňa	32 953
Študovňa mikrofilmov	3 691
Multimediálna študovňa	809
Historický knižničný fond	3 721
Výpožičky e-books	4
Počet zobrazení v Katalógu digitálnej knižnice	9 724
Spolu	147 892

V rámci medziknižničných (MVS) a medzinárodných medziknižničných služieb (MMVS) SNK poskytovala a zabezpečovala výpožičky dokumentov v printovej, xeroxovej a elektronickej forme.

V roku 2018 SNK zrealizovala spolu 13 302 medziknižničných výpožičiek (MVS), z toho 10 724 výpožičiek kníh a poskytla 2 578 kópií článkov.

Typ transakcie	Počet výpožičiek	Počet článkov	Počet strán xerokópií	Počet strán digitálnych kópií
Z fondov SNK iným knižniciam	9 821	2 471	1 891	8 503
Z iných knižníc	903	107	4	1 037
Spolu	10 724	2 578	1 895	9 540

K 31. 12. 2018 SNK zrealizovala spolu 1 436 medzinárodných medziknižničných výpožičiek (MMVS), z toho 994 výpožičiek kníh, a poskytla 442 kópií článkov.

Typ transakcie	Počet výpožičiek	Počet článkov	Počet strán xerokópií	Počet strán digitálnych kópií
Zo zahraničných knižníc	924	442	411	3 515
Zo SNK pre zahraničné knižnice	70	32	0	219
Spolu	994	474	411	3 734

Konzultačné služby SNK boli v roku 2018 zamerané predovšetkým na poskytovanie bibliografických a faktografických informácií. Konzultačné a referenčné služby sa poskytujú používateľom osobne, telefonicky alebo písomne. V roku 2018 bolo poskytnutých v rámci osobných a telefonických konzultácií 42 955 bibliografických a faktografických informácií.

Referenčné služby / ústne	Počet poskytnutých informácií
Výpožičky a MVS	19 452
Študovne	11 468
Rešeršné a referenčné služby	2 074
Rozvoj knižničného systému	9 961
Spolu	42 955

V sledovanom období zamestnanci SNK písomne odpovedali na 15 860 otázok zaslaných elektronicky alebo klasickou poštou.

Referenčné služby / písomné	Počet poskytnutých informácií
Oddelenie výpožičných služieb a MVS	6 672
Oddelenie študovní	451
Oddelenie rešeršných a referenčných služieb	4 161
Oddelenie pre rozvoj knižničného systému	4 298
Portál spýtajte sa knižnice	278
Spolu	15 860

Do portálu služby Spýtajte sa knižnice sa v roku 2018 zapojilo 22 knižníc. Prostredníctvom portálu bolo poslaných 344 otázok, SNK odpovedala na 278 otázok.

V roku 2018 SNK vypracovala 4 546 rešerší, z toho 21 klasických rešerší. Pracovisko rešeršných a referenčných služieb navštívilo 1 090 návštevníkov. Záujemcom boli poskytnuté informácie zamerané na problematiku patentov a duševného vlastníctva. Pre študentov stredných škôl ako potenciálnych tvorcov patentov sme pripravili Informačný deň, ktorý sa uskutočnil 17. 05. 2018 a zúčastnilo sa na ňom 90 študentov.

Od 1. 3. 2018 SNK sprístupnila v rámci národnej licencie **3 multiodborové databázy**. Do národnej licencie bolo k 31. 12. 2018 zapojených 104 knižníc.

V roku 2018 SNK poskytovala prístup k elektronickým informačným zdrojom z týchto databáz:

- * databázy Academic One File, General One File, InfoTrac Custom Journal (Národná licencia),
- * 9 databáz prístupných cez softvér NAVIGA (projekt *Informácie pre inovácie*),
- * databáza SpringerJournal (projekt NISPEZ),
- * databáza STN online,
- * 4 patentové databázy (EPAB, EPB, GBI, BETA),
- * databáza EZB (Elektronische Zeitschriftenbibliothek).

Národná licencia Gale – SNK	
Počet vstupov	390
Počet vyhľadávaní	1 277
Počet zobrazených plných textov	501

Pre používateľov je sprístupnený online Katalóg digitálnej knižnice. V priestoroch sídelnej budovy je pre registrovaných používateľov sprístupnený až na úroveň plného textu zdigitalizovaného obsahu.

Katalóg digitálnej knižnice 2018	
Počet vstupov	45 866
Počet registrovaných vstupov	2 615
Počet vyhľadávaní	30 167
Počet zobrazených plných textov	9 724

Používatelia SNK majú k dispozícii **3 študovne** – univerzálnu, multimedialnú a mikrofilmovú. V roku 2018 študovne SNK navštívilo 14 585 používateľov, z toho 12 972 používateľov navštívilo univerzálnu študovňu SNK.

Fond **Univerzálnej študovne SNK** bol v roku 2018 rozšírený o 909 kníh, 4 582 čísel slovenských periodík, 1 944 čísel zahraničných periodík a 200 čísel knižničných periodík. Normy STN sú sprístupňované online, zaznamenali sme 301 vstupov.

Štruktúra výpožičiek v Univerzálnej študovni:

Univerzálna študovňa	Počet
Počet návštevníkov	12 972
Prístup na verejný internet	3 663
Výpožičky periodík	17 410
Výpožičky kníh	15 543
Výpožičky spolu	32 953

Multimediálna študovňa SNK je zameraná na sprístupňovanie elektronických dokumentov (CD) a periodík z oblasti audiovizuálnej a digitálnej techniky. V roku 2018 bol fond tejto študovne rozšírený o 391 elektronických dokumentov na CD nosičoch.

Multimediálna študovňa	Počet
Počet návštevníkov	475
Výpožičky CD	229
Výpožičky periodík	580
Výpožičky spolu	809

V **Mikrofilmovej študovni** sú sprístupnené používateľom dokumenty z fondov SNK (prevažne staršie periodiká). Pre potreby používateľov bolo vytvorených 13 753 skenov a 8 505 xerokópií.

Mikrofilmová študovňa	Počet
Počet návštevníkov	1 138
Počet sprístupnených mikrofilmov	3 691

Reprografické služby z fondu SNK

SNK zabezpečovala reprografické služby v nasledujúcom rozsahu:

Počet skenov z fondu SNK	28 843
Počet xerokópií z fondu SNK	43 014

V roku 2018 využilo lektorské služby SNK 1 817 účastníkov v rámci 65 exkurzií. K 31. 12. 2018 SNK odbor Služby SNK zaregistroval 62 388 návštev.

V oblasti metodiky výpožičiek v knižniciach s KIS Virtua sa uskutočnilo 1 školenie pre nových pracovníkov partnerských knižníc a prebehlo 10 akceptačných testov, na ktorých sa zúčastnilo celkovo 27 zamestnancov partnerských knižníc. V rámci vzdelávania knihovníkov a metodického usmerňovania mali pracovníci odboru Služby 13 odborných prednášok z oblasti poskytovania služieb.

V roku 2018 SNK ako Národná agentúra pre ISIL prideliť kód ďalším 18 knižniciam. K 31. 12. 2018 požiadalo o pridelenie ISIL kódu celkovo 170 slovenských knižníc.

SNK zabezpečovala spracovávanie štatistík:

- * DAVL/MŠVVaŠ 1-01 za rok 2017,
- * KULT 4-01 Ročný výkaz o neperiodických publikáciách za rok 2017,
- * KULT 10-01 Ročný výkaz o knižnici za rok 2017.

V rámci tejto činnosti sa podieľala na spracovaní nasledujúcich materiálov:

- * Aktualizácia vstupného formuláru pre slovenské verejné knižnice v súvislosti so zmenami vo formulári KULT 10-01,
- * Komentár k výsledkom štatistického zisťovania v oblasti činnosti knižníc a v oblasti vydavateľskej činnosti neperiodických publikácií za rok 2017,

- * Zdôvodnenie rozdielov v sumárnych formulároch KULT 10-01 za rok 2017 v porovnaní s rokom 2016,
- * Analýza vývoja podmienok, činnosti a výkonov verejných knižníc SR na základe štatistických údajov,
- * Analýza vývoja podmienok, činnosti a výkonov regionálnych knižníc SR so zameraním na štatistické údaje za rok 2017,
- * Usmernenie k obmedzeniu zberu skenov potvrdených Vyhlásení obecných a malých špeciálnych knižníc,
- * Usmernenie k vylúčeniu stagnujúcich knižníc za rok 2016 zo štatistického zisťovania za rok 2017.

Názov podujatia	Miesto konania	Dátum konania
Online katalóg (2. ročník seminára o možnostiach vyhľadávania informácií v knižnici)	SNK Martin	15. 03. 2018
Knihovnicke základy pre znalostnú spoločnosť (4. ročník akreditovaného vzdelávacieho programu)	SNK Martin	25. 06. – 26. 10. 2018
Ochrana duševného vlastníctva (informačný deň)	SNK Martin	17. 05. 2018
Národná komisia pre služby	ŠVK Prešov	06. – 07. 06. 2018
Benchmarking verejných knižníc	SNK Martin	10. 10. 2018

SNK zastrešovala a metodicky usmerňovala realizáciu projektu *Benchmarking verejných knižníc na Slovensku*, do ktorého sa k 31. 12. 2018 zapojilo 78 verejných knižníc. Projekt sa realizuje v súlade so zmluvou medzi Národnou knihovnou ČR a SNK.

V roku 2018 SNK zrealizovala 4. ročník akreditovaného vzdelávacieho programu *Knihovnicke základy pre znalostnú spoločnosť*. Vzdelávací program má 3 moduly: *Všeobecný úvod do knihovníctva*, *Knihovník akademickej knižnice* a *Knihovník verejnej knižnice*. Počet účastníkov vzdelávania bol 23.

Spracovanie a správa HKD a HKF

Pracovisko zabezpečuje a koordinuje činnosti a postupy v oblasti správy a spracovania historických knižničných dokumentov a fondov. Zameriava sa na mapovanie knižného kultúrneho dedičstva v rámci krajiny (pasportizácia), uchováva, ochraňuje a sprístupňuje osobné, šľachtické a korporatívne historické fondy v SNK. V rámci sprístupňovania knižných kultúrnych pamiatok z historických knižničných fondov zabezpečuje spracovanie metadát dokumentov pre bádateľov na úrovni úplného odborného popisu exemplárov, podieľa sa na tvorbe databázy informácií a vytvára tlačené a elektronické bibliografie dokumentov, a to podľa vybraného obdobia. Ďalej sa pracovníci odboru zúčastňujú na vedeckých podujatiach, seminároch a konferenciách s medzinárodným presahom a ďalej sa zapájajú do výskumných úloh a činností, ktorých výstupom sú odborné monografie a štúdie dostupné v zborníkoch a časopisoch domácej a zahraničnej proveniencie.

SNK (pracovisko spracovania a správy HKD a HKF) zabezpečuje detailnú pasportizáciu v prostredí všetkých typov vlastníkov v rámci *Programu komplexnej ochrany HKD a HKF v Slovenskej republike*.

K 31. 12. 2018 SNK spasportizovala **5 661 zväzkov starých tlačí v rámci Trnavskej diecézy**. Elektronicky bolo zaevidovaných 5 661 titulov z dekanátu Smolenice v Trnavskej diecéze.

Pri revízií fondov v správe SNK boli nájdené aj také zväzky, ktoré neboli doteraz elektronicky zaevidované a po revízií kláštorňných knižníc je potrebné vytvoriť aj elektronický katalóg jednotlivých knižníc. V roku 2018 bolo elektronicky zaevidovaných **17 547 titulov** v správe SNK.

Elektronická evidencia tlačí z fondu SNK	Počet zväzkov
Knižnica kapucínov	2 730
Knižnica jezuitov	6 146
Knižnica františkánov	6 521
Knižnica františkánov z Hlohovca	2 150
Spolu	17 547

Prehľad počtu elektronických záznamov pasportizácie a základnej evidencie v roku 2018 dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Elektronické záznamy	Počet zväzkov
Pasportizácia Trnavskej diecézy (dekanát Smolenice)	5 661
Základná evidencia SNK	17 547
Celkový počet elektronických záznamov (pasportizácia + základná evidencia SNK)	23 208

Na základe odbornej dokumentácie vypracovanej v SNK bolo v roku 2018 v Ústrednej evidencii HKD a HKF zapísaných **683 titulov vzácných tlačí zo Stredoslovenského múzea v Banskej Bystrici** za historické knižničné dokumenty pod číslom MK-3584/2018-222/8306. V SNK sú evidované pod poradovým číslom 301. SNK zároveň pripravuje na zapísanie do Ústrednej evidencie HKD a HKF ďalšie dokumenty zo Štátnej vedeckej knižnice v Banskej Bystrici a Slovenskej národnej galérie v Bratislave – pracovisko kaštieľ Strážky, ako aj tlače 16. storočia zo Zaiovskej knižnice.

SNK **metodicky usmerňovala** správcov HKD a HKF priamo v mieste uloženia fondu (13 konzultácií) a poskytovala metodické písomné, telefonické a e-mailové inštrukcie pre vlastníkov a správcov HKD a HKF (33 inštruktáží).

SNK – pracovisko správy HKD a HKF plní aj ďalšie úlohy, ktoré súvisia s ochranou a so sprístupňovaním HKD a HKF. Tieto činnosti sumarizuje a kvantifikuje nasledujúca tabuľka:

Činnosť (ochrana a sprístupňovanie HKD a HKF)	Počet
Výpožičky historických kníh v rámci SNK	3 721 zv.
Presuny vo fondoch historických knižníc	7 250 zv. + 98 prepraviek
Konzultácie a informácie (domáci a zahraniční bádatelia)	27 bádateľov + 46 el. informácií
Výber dokumentov na čistenie, reštaurovanie a konzervovanie	3 213 zv.
Odoslanie na digitalizáciu do Konzervačného a digitalizačného centra SNK	1 255 obj.

V rámci **prezentácie a sprístupňovania HKD a HKF** SNK realizovala viacero odborných aj popularizujúcich prednášok a výstav. **Prednášková činnosť** SNK v oblasti spracovania, správy a ochrany HKD a HKF je zhrnutá v nasledujúcej tabuľke:

Názov prednášky/podujatia	Miesto konania	Dátum konania
Najstaršie cestopisy vo fondoch SNK	Konferenčná sála SNK	07. 03. 2018 08. 03. 2018
Prstom po mape	Literárne múzeum SNK	31. 01. 2018 06. 03. 2018 08. 03. 2018
Prečo je kniha hranatá?	Konferenčná sála SNK	12. 04. 2018 11. 05. 2018
Reformácia na Slovensku a reformačné tlače v SNK	Gymnázium Jozefa Lettricha Martin	11. 04. 2018
Kulinárske umenie v minulosti a najstaršie kuchárske knihy vo fonde SNK	Konferenčná sála SNK	18. 05. 2018
HKF na Slovensku a v SNK	Konferenčná sála SNK	26. 01. 2018
Odkaz a význam Martinskej deklarácie	Gymnázium J. Lettricha Martin	29. 10. 2018
Pasportizácia starých tlačí Gréckokatolíckej cirkvi na Slovensku	ŠVK Prešov	26. 09. 2018

Na tému HKD a HKF SNK (pracovisko oddelenie správy HKD a HKF) realizovala v Aponiovskej knižnici v čase od 28. 2. do 15. 3. 2018 výstavu *Guttenberg a hviezdy*.

V roku 2018 sa na prehliadkach historickej **Aponiovskej knižnice v Oponiciach**, kde sú deponované HKF Aponiovskej a Zaiovskej knižnice v správe SNK, zúčastnilo **13 530 návštevníkov**.

V roku 2018 SNK vydala aj obrazovo–textový bulletin o Aponiovskej knižnici v anglickej mutácii.

V roku 2018 SNK (Oddelenie spracovania HKD a HKF) retrospektívne katalogizovala a kompletne bibliograficky spracovávala historické knižničné dokumenty zo 16. – 19. storočia v systéme KIS Virtua vo formáte MARC21, ktoré sú v správe Odboru správy a spracovania HKD a HKF a v správe odboru Ochrana fondov (základný fond SNK). V rámci celkového spracovania historických tlačí bolo na oddelení vytvorených **2 490 úplných bibliografických záznamov**. V rámci HKF, ktoré sú v správe odboru, boli spracované tlače z knižnice Malohontského seniorátu, zo šľachtickej knižnice rodu Zai, z knižníc patriacich rádu Františkánov, z osobnej knižnice Andreja Kmeťa a z osobnej knižnice Františka Berchtolda. V rámci retrospektívneho spracovania tlačí zo základného fondu SNK pracovníci Oddelenia spracovania HKD a HKF bibliograficky spracovávali inorečové územné slovaciká za roky 1901 – 1918, tlače z rezervného fondu B, ktoré absentujú v konzervačnom fonde, a rámci výpomoci NB tlače so signatúrou SE, ktoré boli súčasťou digitalizačného plánu. Súčasťou spracovateľského procesu je aj overovanie signatúr dokumentov v systéme Virtua a v lístkovom generálnom katalógu. V lístkovom katalógu tak bolo prezistených viac ako 650 titulov.

Prehľad počtu spracovaných starých a vzácnych tlačí dokumentuje nasledujúca tabuľka:

Názor retrospektívne spracovávaného fondu	Počet spracovaných k. j.
Knižnica Malohontského seniorátu	1 496
Knižnica šľachtického rodu Zai, 17. storočie	31
Signatúry SE zo základného fondu SNK	638
Knižnica Františkánskeho rádu	83
Tlače 16. storočia zo základného fondu SNK	74

Názor retrospektívne spracovávaného fondu	Počet spracovaných k. j.
Osobná knižnica Andreja Kmeťa	6
Inorečové územné slovaciká 1901 – 1918	98
Osobná knižnica Františka Berchtolda	2
Retrospektívne spracovanie starých tlačí	62

Pracovníci SNK sa podieľajú aj na signovaní a tvorbe akvizičných záznamov dokumentov z HKF, ktoré doteraz neprešli spracovateľským procesom. V prvom polroku 2018 bolo signovaných a vytvorených **2 280 akvizičných záznamov** (holdingov).

V roku 2018 sa SNK podieľala na príprave, organizácii a odbornej zástite podujatia Slovenská kronika 2018 organizovaného spolu s Národným osvetovým centrom, so Slovenským národným múzeom a Združením miest a obcí Slovenska. Realizovaním podujatia bola naplnená zmluva o spolupráci medzi SNK a Národným osvetovým centrom.

Názov výstavy	Miesto konania	Dátum konania
Slovenská kronika 2018	SNK – sídelná budova	19. 10. 2018

V rámci prezentácie činnosti a výsledkov z výskumu na oddelení spracovania HKF a HKD sa uskutočnili pracovné cesty do zahraničia s cieľom aktívne sa zúčastniť na konferenciách zameraných na dejiny knižnej kultúry.

V dňoch 28. a 29. 11. 2018 sa v Moskve konala konferencia venovaná knižnej kultúre 15. – 20. storočia. Podujatie sa konalo pri príležitosti 150. výročia oddelenia Múzea knihy (oddelenie historických a vzácnych tlačí) v Ruskej štátnej knižnici. Články kolegyň, ktoré reprezentovali SNK, boli zamerané na dejiny knižnej kultúry Slovenska s presahom na ruské realie a na dejiny knižnej ilustrácie Slovenska s presahom na európsku knižnú ilustráciu.

Prednesené príspevky/prednášky sumarizuje nasledujúca tabuľka:

Autor príspevku	Názov príspevku	Dátum prednášky
PhDr. Stanislava Knapčoková, PhD.	Najstaršie dejiny knižnej ilustrácie na Slovensku	29. 11. 2018
Mgr. Daniela Škulová	Knižnica Dušana Makovického – osobného lekára L. N. Tolstého	29. 11. 2018

Slovenská národná knižnica mala v dňoch 28. a 29. 11. 2018 zastúpenie aj na konferencii *Bibliotheca Antiqua* v Olomouci. Usporiadateľom je Vedecká knižnica v Olomouci. Konferencia bola venovaná dejinám knižnej kultúry a mala medzinárodný presah.

Prednesený príspevok/prednášku sumarizuje nasledujúca tabuľka:

Autor príspevku	Názov príspevku	Dátum prednášky
Mgr. Tomáš Tomo	Medirytectvo, Hubertus Goltzius (1526 – 1583) a jeho dielo v Lyceálnej knižnici v Kežmarku	29. 11. 2018

Koncom roka 2018 sa podarilo naplniť ideový zámer zriadenia študovne starých a vzácnych tlačí, ktorú slávnostne otvorila generálna riaditeľka SNK. Študovňa je odborným bádateľom k dispozícii od 2. 1. 2019 a slúži výlučne na prezenčné štúdium.

Fyzická ochrana fondov SNK

V roku 2018 SNK (pracovisko ochrany a správy depozitov) zabezpečovala viacero odborných knižničných činností súvisiacich s **komplexnou fyzickou ochranou fondov SNK**.

Pracovisko zabezpečovalo vyskladnenie dokumentov na digitalizáciu a ich opätovné uskladnenie, výber a zakladanie fondov pre čitateľov, evidovanie a zakladanie nových prírastkov, revíziu fondov, správu prírastkových kníh, vedenie a dopĺňanie repozitného katalógu. Konzultovalo výber dokumentov na reštaurovanie a konzervovanie pred digitalizáciou.

Zamestnanci SNK pokračovali v premiestňovaní slovacikálneho a inorečového fondu. Takto bolo presunutých a uložených **187 986 k. j.**

Špecializované pracovisko SNK vykonávalo kompletizáciu všetkých dokumentov prevzatých zo spracovateľských pracovísk, ich označenie, adjustáciu a konečné uloženie v hlavnom depozite. V roku 2018 bolo prevzatých **27 836 k. j. nových prírastkov** z odborných spracovateľských pracovísk SNK do depozitu a v rámci rekatalogizácie bolo spracovateľským pracoviskám vyskladnených a opätovne založených do depozitov **18 694 k. j.**

SNK (pracovisko ochrany a správy depozitov) pokračovala v udržateľnosti projektu OPIS spracovaním **2 021 k. j.** v KIS Virtua na pracovisku rýchlej katalogizácie.

Od výpožičného pultu do depozitu bolo prostredníctvom pracoviska rýchlej katalogizácie prebratých **42 025 k. j.** Priebežne sa dopĺňali prírastky do repozitného katalógu. Pripravených, roztriedených a založených bolo **21 012 katalógových lístkov.**

Uvedené odborné činnosti sú zhrnuté a kvantifikované v nasledujúcej tabuľke:

Odborná činnosť	Počet k. j.
Výber fondov pre potreby čitateľov	47 020
Výber fondov pre potreby rekatalogizácie	22 122
Zakladanie dokumentov do depozitu	93 550
Kompletizácia dokumentov prevzatých zo spracovateľských pracovísk	27 836
Adjustácia dokumentov (opatrenie dokumentov štítkom so signatúrou)	36 523
Presuny a opätovné uloženie fondov	187 986
Výber dokumentov na reštaurovanie	200
Výber dokumentov na digitalizáciu a chemické ošetrovanie	18 107
Rýchla katalogizácia: vytváranie záznamov	2 021
Vytváranie záznamov o jednotkách – exempláre	5 236
Náhrady za stratené a nezvestné tituly	139
Zápis zmien v prírastkových knihách	560
Výber monografií, seriálov, špeciálnych tlačí na následnú opravu	1 407

Odborná činnosť	Počet k. j.
Príprava, triedenie a zakladanie lístkov do repozitného katalógu (ks)	21 012
Revízia fondov SNK podľa príkazu GR SNK č. 5/2015	116 435

SNK (Oddelenie reštaurovania a konzervovania) participovala v roku 2018 na zachovaní a zlepšení fyzického stavu svojich najvzácnejších a najstarších dokumentov (dokumenty HKD a HKF, Literárny archív, Slovenské múzeum A. S. Puškina, najstarších periodík konzervačného fondu atď.), uchovaní ich autenticity a sprístupňovaní ich obsahu bádateľom. Oddelenie sa priebežne podieľalo aj na metodologickej činnosti v oblasti reštaurovania, konzervovania a masových konzervačných technológií a spolupráci s oddelením výskumu a vývoja SNK pri prieskumoch vzácných zbierok a dokumentov.

Zamestnanci oddelenia spolupracovali počas celého roka 2018 aj s inými kultúrnymi inštitúciami v Slovenskej republike, predovšetkým na reštaurovaní a konzervovaní vzácných zbierok Lyceálnej knižnice v Kežmarku, Oravského múzea (Čaplovičovej knižnice), Knižnice Juraja Fándlyho v Trnave a Západoslovenského múzea v Trnave.

Vypracovali posudky na reštaurovanie vzácných zbierok pre Gemersko-malohontské múzeum v Rimavskej Sobote a pre Podtatranské múzeum v Poprade.

Prehľad typov reštaurovaných väzieb sumarizuje nasledujúca tabuľka:

Typy väzieb	Počet
Celokožené väzby	58
Polokožené väzby	20
Pergamenové a polopergamenové väzby	13
Papierové väzby	24
Plátenné a poloplátenné väzby	109
Brožované a iné väzby	37
Spolu reštaurovaných väzieb kníh	261

Činnosti súvisiace s reštaurovaním a konzervovaním dokumentov, ktoré sa v SNK realizovali v roku 2018, sumarizuje a kvantifikuje nasledujúca tabuľka:

Odborná činnosť	Počet
Reštaurovanie kníh	261
z toho náročných reštaurovaní na úplný protokol	40
Dolievanie listov	61
Zreštaurované listiny, mapy, fotografie, pohľadnice	3 441
Výroba ochranných obalov	1 162
Štítky na lepenie čiarových kódov	8 700
Mechanická očista listy v stave in situ	12 196
Rozoberanie a mechanická očista listov	20 791

Odborná činnosť	Počet
Neutralizácia listov mokrým vodným procesom	12 960
Reštaurovanie listov japonským papierom	16 720
Reštaurovanie listov lamináciou	1 477
Čistenie fragmentov	237
Dezinfekcia a sterilizácia dokumentov n-butanolom	34 + 176 k. j. (VaV)
Mechanicky a chemicky ošetrované dokumenty	8
Sterilizácia dokumentov etylénoxidom	17 081

SNK vydala a editovala elektronický zborník príspevkov z 1. ročníka medzinárodnej konferencie *Remeslo a kniha 2017*, ktorý je voľne prístupný na webových stránkach knižnice. Oddelenie prezentovalo a publikovalo svoju činnosť, výnimočné reštaurátorské zásahy, vedecké poznatky, metódy a pozvánku na 2. ročník medzinárodnej konferencie *Remeslo a kniha 2020* v našich i medzinárodných periodikách – *Zborník CSTI 2018*, časopis *Knižnica, Fórum 2018*, *Book of Abstracts from 5th International Congress on Chemistry for Cultural Heritage*.

Zamestnanci oddelenia reštaurovania a konzervovania si zvyšovali svoje odborné vedomosti v Národnej galérii v Prahe počas 10-dňovej odbornej stáže zamerané na tému *Pigmenty – nedeštruktívne a deštruktívne metódy identifikácie pigmentov a farbív, metóda falošných farieb, tvorba databáz a vzorníkov štandardov*.

A už tretí rok v spolupráci s Výskumom a vývojom SNK a v rámci reciprocity s Národní knihovnou České republiky sa zamerali na výskum *Vplyv etylénoxidovej sterilizácie na rôzne druhy materiálov II.*, a to predovšetkým na kapitolu *Vplyv etylénoxidovej sterilizácie na kolagenné materiály*.

Prednáškové aktivity SNK v oblasti reštaurovania a konzervovania sumarizuje nasledujúca tabuľka:

Názov prednášky/podujatia	Miesto konania	Dátum konania
Jindrová, E., Šefců, R., Antušková, V., Kmoníčková, M. Nedeštruktívni identifikace a analýza pigmentů v díle Cosmographia, konferencia CSTI 2018	Bratislava	07. – 09. 03. 2018
Mazíková, V., Híreš, O., Jindrová, E., Rapavá, N. Vplyv etylénoxidovej sterilizácie na rôzne druhy knižničných materiálov, konferencia CSTI 2018	Bratislava	07. – 09. 03. 2018
Oravec, P. Reštaurovanie fotoalbumu Viery Kohútovej – dobové reštaurátorské zásahy x moderný prístup, konferencia CSTI 2018	Bratislava	07. – 09. 03. 2018
Jindrová, E. Non-destructive method of pigments and dyes identification, 5th International Congress on Chemistry for Cultural Heritage 2018	Bukurešť	03. – 07. 07. 2018
Jindrová, E. Metoda falešných barev pro nedeštruktívni identifikaci pigmentů a barviv, Konferencie konzervátorů – restaurátorů 2018	Mikulov na Moravě	11. – 13. 09. 2018
Kámen, M. Reštaurovanie knihy dámskeho riadu Hviezdného kríža, Konferencie konzervátorů – restaurátorů 2018	Mikulov na Moravě	11. – 13. 09. 2018

Oddelenie reštaurovania a konzervovania v roku 2018 priblížilo svoju činnosť 163 návštevníkom.

SNK (Oddelenie prípravy dokumentov) zabezpečovala v rámci komplexnej fyzickej ochrany fondov SNK ich **mechanickú očistu**. Do procesu čistenia vstupovali prevažne dokumenty z konzervačného fondu, historické a archívne dokumenty. Výber dokumentov na čistenie zabezpečovali odborní pracovníci v zmysle stanovených plánov činnosti a priorít. Do procesu čistenia sa takto dostávali dokumenty v rôznom stave, čomu sa musela prispôbiť aj technológia ich čistenia. Značná časť dokumentov, prevažne historické a archívne fondy, sa čistila ručne v špeciálnom čistiacom zariadení.

K 31. 12. 2018 bolo očistených na ochranu, spracovateľské účely a digitalizáciu celkovo **53 294** dokumentov.

Nasledujúca tabuľka uvádza štruktúru a kvantifikáciu čistených dokumentov na pracovisku prípravy dokumentov:

Čistené dokumenty za rok 2018	Na spracovanie a uskladnenie	Na digitalizáciu	Spolu
Konzervačný fond SNK	8 319	38 318	46 637
Fondy HKD a HKF	3 213	1 264	4 477
Archívne dokumenty	487	1 693	2 180
Spolu čistených	12 019	41 775	53 294

Ochrana fondov nespočívala len v procesoch reštaurovania, konzervovania a čistenia jednotlivých dokumentov, ale aj v komplexnej preventívnej ochrane všetkých dokumentov. Preventívna ochrana sa považuje za jednu z najúčinnějších metód ochrany fondov a SNK jej venuje dlhodobo veľkú pozornosť.

SNK (oddelenie Výskum a vývoj) v roku 2018 vykonávala kontrolu a zabezpečovala vhodné podmienky na proaktívnu preventívnu ochranu fondu monitorovaním environmentálnych a mikrobiologických parametrov uskladnenia k. j. Pri vstupnej kontrole dokumentov pred procesom digitalizácie uskutočnila vstupnú kontrolu fyzického stavu dokumentov s určením vhodnosti/nevhodnosti k. j. podrobiť sa procesom digitalizácie, prípadne ostatným reštaurátorsko-konzervačným procesom. Rozširovala databázu dokumentov z prieskumu fyzického stavu kníh, ktorá má kľúčový význam pre zistenie vhodnosti dokumentov na masové konzervačné procesy a tvorbu plánu na reštaurovanie.

V roku 2018 bolo do prieskumu zaradených celkovo **2 343 knižničných dokumentov**. Typ a kvantifikáciu dokumentov uvádza nasledujúca tabuľka:

Typ dokumentov	Monografie	Zborníky	HKF a HKD	Archívne dokumenty	Periodiká	Spolu
Počet objektov	621	10	1 085	597	30	2 343

Participovala na tvorbe Komplexného plánu ochrany zbierok a metodicky i odborne usmernila knižnicu Filozofickej fakulty UK v Bratislave pri výbere vhodných reštaurátorsko-konzervačných procesov na sanáciu mikrobiologicky kontaminovaných diplomových prác. Vykonala protokolárne 5 materiálových prieskumov papierových, kovových a plastových objektov a 10 mikrobiologických prieskumov objektov a ovzdušia, vypracovala 6 typov metodík prieskumu knižničných dokumentov a toku dokumentov.

Pri riešení výskumnej úlohy *Vplyv etylénoxidu na vlastnosti rôznych materiálov používaných na knižničných dokumentoch* postupovala podľa vecného, časového a finančného harmonogramu projektu. Výsledky výskumnej úlohy v roku 2018 boli zhrnuté vo Výskumnej správe č.1/2018 a Prílohe k VS č.1.

SNK (oddelenie výskum a vývoj) sa zapojila do prípravy návrhu európskeho projektu v rámci výzvy výskumnej a inovačnej časti programu Európskej únie Horizont 2020 pod názvom *SH ARTEFACTS* (Project SH ARTEFACTS, Smart Heritage Artefacts). Úlohou projektu bolo vytvoriť softvérové a hardvérové preventívne nástroje ochrany kultúrnych objektov.

V novembri 2018 bol podaný návrh projektu Agentúre na podporu výskumu a vývoja (APVV) s názvom *Kultúrne dedičstvo v knižniciach a archívoch a mikrobiologická kontaminácia* pre vyhlásenú výzvu na riešenie projektov výskumu a vývoja v jednotlivých skupinách odborov vedy a techniky.

Ďalej si zamestnanci oddelenia rozširovali svoje odborné vedomosti v oblasti reštaurovania fotografií a negatívov na seminároch v Košiciach a Bratislave v spolupráci so Slovenským národným archívom a v Prahe v spolupráci s Národním archívom ČR, Národní knihovnou a Vysokou školou chemicko-technologickou v oblasti konzervovania plastov.

Výsledky činnosti, výskumu a vývoja SNK prezentovali zamestnanci na konferencii CSTI v Bratislave formou prednášok, posterov a vedeckých článkov na témy *Odchýlky merania systémom SurveNIR pri analýze kníh, Vplyv etylénoxidovej sterilizácie na vlastnosti masívneho dreva a Vplyv etylénoxidovej sterilizácie na rôzne druhy knižničných materiálov* a ďalej na medzinárodnej konferencii v Bukurešti v zborníku *Book of Abstracts from 5th International Congress on Chemistry for Cultural Heritage* pod názvom *FTIR Spectra of Preservation Paper Documents*.

V roku 2018 boli reštaurátorské, konzervačné a výskumné činnosti SNK prezentované na nasledujúcich podujatiach:

Názov prednášky/podujatia	Miesto konania	Dátum konania
Jindrová, E., Šefců, R., Antušková, V., Kmoníčková, M. Nedeštruktívni identifikace a analýza pigmentů v díle Cosmographia, konferencia CSTI 2018	Bratislava	07. – 09. 03. 2018
Mazíková, V., Híreš, O., Jindrová, E., Rapavá, N. Vplyv etylénoxidovej sterilizácie na rôzne druhy knižničných materiálov, konferencia CSTI 2018	Bratislava	07. – 09. 03. 2018
Híreš, O. Odchýlky merania systémom SurveNIR pri analýze kníh, konferencia CSTI 2018	Bratislava	07. – 09. 03. 2018

Múzejná činnosť SNK

V rámci prípravy novej, inovatívnej koncepcie stálej expozície Literárneho múzea SNK (LM SNK) odborní pracovníci SNK v spolupráci s odborníkmi z Ústavu slovenskej literatúry SAV pracujú na druhej fáze scenára novej stálej expozície, a to v nadväznosti na plánovanú rekonštrukciu jeho budovy, ktorá je národnou kultúrnou pamiatkou. V súvislosti s plánovanou rekonštrukciou a v zmysle príkazu GR SNK č. 04/2017 bola k 29. 3. 2018 vykonaná mimoriadna odborná revízia zbierkového fondu Literárneho múzea SNK. Zároveň bola väčšina zbierkového fondu presťahovaná do náhradných priestorov.

V roku 2018 bolo v systéme CEMUZ spracovaných v prvostupňovej evidencii 177 zbierkových predmetov a v druhostupňovej evidencii **252 zbierkových predmetov LM SNK** a **100 zbierkových predmetov Slovenského múzea A. S. Puškina**.

V roku 2018 bolo **odborne ošetrených 174 zbierkových predmetov zo zbierok LM SNK** a **50 zbierkových predmetov z fondu Slovenského múzea A. S. Puškina**.

V danom období bolo v spolupráci s Múzeom SNP v Banskej Bystrici zreštaurovaných 5 plastík (Jánošík, Oráč, Ferko Urbánek od Jozefa Pospíšila, Zamyslený mních od Jozefa Damku, Ivan Krasko od Adiny Ferdinandy).

Na Národnom cintoríne v Martine bol opravený poškodený pomník Aničky Jurkovičovej.

Pracovník LM SNK Mgr. Pavol Mátuš aktívne vystúpil na odbornej konferencii *Dokumentácia „osmičkových“ výročí v slovenských a českých múzeách* v Bratislave s príspevkom *Martinská deklarácia v kontexte zbierok LM SNK*.

V roku 2018 boli realizované **4 výstavné projekty**:

- * *Hviezda zo severu*,
- * *Rozprávky nielen pre deti*,
- * *Telegram z Martina*,
- * *Nežný grafik Igor Rumanský*.

V roku 2018 sa v LM SNK uskutočnilo **11 kultúrno-výchovných podujatí** v 8 reprízach:

- * *Biele miesta na mape* (cyklus vyučovacích hodín pre žiakov 4. – 6. ročníka ZŠ),
- * *Nudí vás povinná literatúra?* (cyklus vzdelávacích aktivít pre SŠ a dospelého diváka),
- * *Telegram z Martina* (cyklus vyučovacích hodín pre ZŠ a SŠ),
- * *Pocť Martinskej deklarácii* (slávnostný program pri príležitosti 100. výročia Martinskej deklarácie a vzniku Československej republiky),
- * *Pierko zo stratených krídiel* (adventný hudobno-dramatický program venovaný Milanovi Rúfusovi).

V roku 2018 sa v Slovanskom múzeu A. S. Puškina uskutočnili **4 kultúrno-výchovné podujatia** a **2 environmentálne podujatia**:

- * *Čítačka v Brodzianskom kaštieli* (s Pavlom Dvořákom),
- * *Život v Brodzianskom parku* (cyklus 2 environmentálnych podujatí),
- * *Albert Škarvan – Rojko* (seminár venovaný slovenskému tolstojevovi Albertovi Škarvanovi),
- * *Objavovanie za bránou brodzianskeho kaštieľa*,
- * *Ruskí exulanti v Československu medzi rokmi 1918 – 1948* (odborný seminár).

V roku 2018 navštívilo expozície, výstavy a podujatia LM SNK **6 953 návštevníkov**. Expozíciu in situ Národný cintorín navštívilo 26 377 návštevníkov. Celková návštevnosť bola **33 330 návštevníkov**. Slovanské múzeum A. S. Puškina v Brodzanoch navštívilo **2 975 návštevníkov**.

Archívna činnosť SNK

V roku 2018 pribudlo do fondov a zbierok Literárneho archívu SNK (LA SNK) **14 633 archívnych dokumentov** (literárnych rukopisov, hudobných rukopisov a fotografií), z toho kúpou 11 229 a darom 3 404 archívnych jednotiek. Na dvoch rokovaníach Nákupnej oceňovacej komisie Literárneho archívu boli predložené akvizičné súpisy archívnych dokumentov do osobných fondov Kataríny Habovštiakovej (2 747 jd.), Antona Habovštiaka (2 356 jd.), Maríny Čeretkovej-Gáľlovej (1 134 jd.), Miroslava Piusa (1 338 jd.), Jána Motulka (878 jd.), Mily Haugovej (167 jd.), Ondreja Štefanka (316 jd.), Aloša Stankovského (599 jd.), Ladislava Ťažkého (257 jd.), Jozefa Telgárskeho (737 jd.), Nory Baráthovej (386 jd.), Eleny Volkovej (401 jd.) a i., ako aj do zbierok fotodokumentov osobností a miest. Na základe majetkovo-právneho vysporiadania bolo **zaprástokovaných 30 súborov archívnych dokumentov**.

LA SNK vo svojich fondoch a zbierkach k 31. 12. 2018 eviduje **1 882 082 jednotiek spracovaných a 48 archívnych škatúl nespracovaných archívnych dokumentov**.

Pracovníci LA SNK v roku 2018 spracovali **klasickým spôsobom 22 790 archívnych dokumentov** (z toho v podobe akvizičných súpisov 19 632 archívnych dokumentov a katalogizáciou 3 158 archívnych dokumentov) a v KIS Virtua vo formáte MARC 21 **1 404 archívnych dokumentov**.

Na **odborné ošetrovanie a digitalizáciu** bolo pripravených **1 660 archívnych dokumentov**. Výber archívnych dokumentov zodpovedal schválenému digitalizačnému plánu SNK.

LA SNK poskytol služby **973 bádateľom**, z toho bolo **80 zahraničných**. Na prezenčné štúdium bolo sprístupnených **65 160 archívnych dokumentov**. V záujme ochrany originálov archívnych dokumentov LA SNK poskytol bádateľom 3 727 dokumentov vo forme mikrofilmov, 646 digitálnych kópií, 95 xerokópií a fotokópií a 3 faksimile. Na požiadanie bádateľov bolo vyhotovených **3 312 strán reprografických kópií, 9 409 strán digitálnych kópií rukopisov a 1 676 strán digitálnych kópií fotodokumentov**. Pracovníci LA SNK vypracovali **36 archívnych rešerší**. Poskytli **314 informácií a konzultácií** súvisiacich so sprístupňovaním fondov a zbierok a **2 metodické výklady** o činnosti LA SNK.

LA SNK zabezpečoval ochranu originálov archívnych dokumentov priebežnou **výmenou 3 390 ks ochranných obalov**. V spolupráci s Odborom fondov SNK bolo zreštaurovaných 17 archívnych dokumentov a dva fotoalby (165 jd.), vyhotovené 2 faksimile, očistených 213 dokumentov zo Zbierky rukopisov historických knižníc na Slovensku a 9 archívnych škatúl akvirovaných dokumentov.

Pracovníci LA SNK zostavili a pripravili na vydanie v roku 2018 vedecké zborníky *Literárny archív 41* a *Hudobný archív 17*, prezentovali 6 príspevkov na vedeckých konferenciách a uverejnili 20 štúdií a článkov v zborníkoch, odborných časopisoch a novinách.

Spolupracovali na vydaní Biografického slovníka slovenských archivárov, prezentácii knihy /ne/známe príbehy, podujatí Pocta Martinskej deklarácie, na príprave hraného filmu o Izabele Textorisovej, dokumentárnych filmov o Andrejovi Hlinkovi, Andrejovi Žarnovovi a M. R. Štefánikovi a na rozhlasových reportážach. Dokumenty LA SNK boli v spolupráci s Oddelením pre styk s verejnosťou a médiami prezentované na sociálnych sieťach (Museum Week, Rádio Rebeca, Pro musica nostra) a na webovej stránke SNK. Pracovníci LA SNK sa výberom archívnych dokumentov podieľali na výstavách k 100. výročiu slovensko-amerických vzťahov a k dejinám slovenskej diplomacie, k 100. výročiu vzniku Československej republiky, na výstavách o M. R. Štefánikovi, A. Masarykovej a M. Růfusovi, o československej populárnej hudbe, na obrazových prílohách o významných osobnostiach uverejnených v HN magazíne a viacerých monografiách. Výklady o histórii a dokumentoch LA SNK boli poskytnuté veľvyslancom Čínskej republiky a Indickej republiky.

Vedecko-výskumná činnosť

SNK sa v roku 2018 zaoberala riešením **9 vedecko-výskumných úloh**:

- * **Bibliografia inorečových tlačí z územia Slovenska 1901 – 1918.** Na úlohe sa priebežne pracuje, zredigovali sa doteraz spracované bibliografické záznamy z fondov Univerzitnej knižnice v Bratislave a Országos Széchényi Könyvtár v Budapešti a SNK v počte 786 záznamov, bolo vytvorených 98 nových bibliografických záznamov o inorečových tlačiach zo základného fondu SNK a 338 akvizičných záznamov o inorečových tlačiach z konzervačného fondu Országos Széchényi Könyvtár v Budapešti. Databáza inorečových tlačí obsahuje 1350 bibliografických záznamov.
- * **Pamiatky knižnej kultúry humanizmu a renesancie vo fondoch a zbierkach Slovenskej národnej knižnice.** Dokončila sa heuristika a výber relevantného materiálu z konzervačného fondu SNK a HKF, pripravil sa poznámkový aparát a fotodokumentácia k vybranému materiálu, pripravili sa popisy ilustrácií, popisy diel antickej spisby, rozbor a popisy diel humanistických autorov, českej renesančnej knižnej kultúry a slovacikálnych diel 16. storočia. Zároveň sa postupne spracovávajú anotácie k vybraným dielam a profilov osobností.

- * **Katalóg kníh šľachtického rodu Ziči vo Voderadoch.** Práce na výskumnej úlohe boli ukončené, katalóg bol publikovaný v elektronickej verzii, obsahuje prepis rukopisného katalógu knižnej zbierky šľachtického rodu Ziči, prehľadovú štúdiu k dejinám rodu a ku knižnici a menný register..
- * **Knižná ilustrácia na Slovensku v 16. a 17. storočí.** Práce na výskumnej úlohe boli ukončené, monografia Dejiny knižnej ilustrácie na Slovensku edične vyšla v druhom polroku 2018.
- * **Výskum dizertačných prác so slovenskou provenienciou (autorské slovaciká) vo Forschungsbibliothek Gotha.** Výskumná úloha bola v prvom polroku 2018 ukončená, knižné vydanie vyšlo v júni 2018 pod názvom *Dizertačné tlače študentov z územia Slovenska na nemeckých univerzitách v 16. a 17. storočí vo Forschungsbibliothek Gotha.*
- * **Výskum dizertačných prác slovenských študentov na nemeckých univerzitách v 16. a 17. storočí v nemeckých knižniciach.** Začal sa prieskum dizertačných tlačí študentov z územia Slovenska zachovaných v ďalších fondoch nemeckých knižníc. Na základe skôr vypracovaného zoznamu študentov študujúcich v 16. a 17. storočí na nemeckých univerzitách sa uskutočnil prieskum v online katalógu VD 16 a VD 17 (*Verzeichnis der im deutschen Sprachbereich erschienenen Drucke*) a podarilo sa identifikovať vyše 500 zachovaných dizertačných tlačí vo fondoch nemeckých knižníc, z ktorých sa vyhotovili signálne záznamy. Zároveň sa koncom roka pristúpilo aj k bibliografickému spracovaniu zachovaných dizertačných tlačí, ktorých digitálne kópie sú voľne prístupné na webe. Bolo spracovaných 100 bibliografických záznamov.
- * **Redakcia slovenských a inorečových textov denníkov Alberta Škarvana, spracovanie vedeckých komentárov.** Pokračovali práce na príprave vydania slovenských a inorečových textov denníkov Alberta Škarvana, ktoré sa nachádzajú v jeho osobnom fonde v Literárnom archíve SNK (prepis denníkov do elektronickej formy, preklady nemeckých a ruských častí, spracovanie vedeckých komentárov).
- * **Príprava a redakcia Súpisu erbových listín.** Pokračovali redakčné práce na vydaní *Súpisu erbových listín* (1 367 záznamov), ktorý slovenskej i medzinárodnej verejnosti sprístupní údaje o týchto významných prameňoch biografického, genealogického, kultúrno-historického bádania z obdobia od polovice 14. do začiatku 20. storočia.
- * **Štúdium archívnych materiálov a biografických dokumentov k osobnosti Jána Drahotína Makovického.** Na základe štúdia dokumentov k životu a dielu J. D. Makovického bol zorganizovaný odborný seminár (14. 11. 2018) a na ňom prednesený príspevok *Životné osudy Jána Drahotína Makovického.*

V roku 2018 SNK vydala tieto **odborné publikácie a zborníky:**

1. Klimeková, Agáta: *Dizertačné tlače slovenských študentov v 16. a 17. stor. na nemeckých univerzitách vo Forschungsbibliothek Gotha*
2. Fábryová, Lívia: *Katalóg tlačí 16. storočia z Evanjelickej fary v Kremnici, SPK v Bratislave a Piaristickej knižnice v Nitre*
3. Knapčoková, Stanislava: *K dejinám knižnej ilustrácie na Slovensku 16. a 17. storočí*
4. Jankovič, Ľubomír: *Slovakia, Europe and the world on old maps and graphic representations in historical Works ... in the collection of the Slovak National library*
5. Pitáková, Mária – Tomo, Tomáš: *Katalóg tlačí 16. storočia v Lyceálnej knižnici v Kežmarku*
6. Saktorová, Helena: *Katalóg kníh šľachtického rodu Ziči vo Voderanoch* – elektronický dokument
7. Pašteka, Július – Kováč Adamov, Mišo – Maťovčík, Augustín: *Slovenské ľudové betlehenské hry*
8. Šišmišová, Karin: *Literárny archív 41*
9. Božeková, Martina: *Hudobný archív 17*
10. Ďuriška, Zdenko: *Biografické štúdie 41*
11. Jindrová, Eliška: *Remeslo a kniha 2017* – elektronický dokument

Zamestnanci SNK v roku 2018 aktívne publikovali doma i v zahraničí. Tabuľka informuje o počte ich príspevkov v roku 2018, ktoré sú zaradené do príslušných kategórií publikačnej činnosti.

Kód	Názov kategórie	Počet príspevkov zamestnancov
AAB	Vedecké monografie vydané v domácich vydavateľstvách	6
ABD	Kapitoly vo vedeckých monografiách vydané v domácich vydavateľstvách	1
AED	Vedecké práce v domácich recenzovaných vedeckých zborníkoch, monografiách	3
AFC	Publikované príspevky na zahraničných vedeckých konferenciách	2
AFD	Publikované príspevky na domácich vedeckých konferenciách	8
AFG	Abstrakty príspevkov zo zahraničných vedeckých konferencií	3
BDA	Heslá v odborných terminologických slovníkoch a encyklopédiách vydaných v zahraničných vydavateľstvách	7
BDF	Odborné práce v ostatných domácich časopisoch	37
BEE	Odborné práce v zahraničných zborníkoch	1
BEF	Odborné práce v domácich zborníkoch	21
EDI	Recenzie v časopisoch a zborníkoch	12
EDJ	Prehľadové práce, odborné práce, preklady noriem; odborné preklady v časopisoch, zborníkoch	17
FAI	Redakčné a zostavovateľské práce knižného charakteru	8
GAI	Správy	1
GHG	Práce zverejnené spôsobom umožňujúcim hromadný prístup	22
GII	Rôzne publikácie a dokumenty, ktoré nemožno zaradiť do žiadnej z predchádzajúcich kategórií	7

Zabezpečenie udržateľnosti NP DIKDA OPIS – PO2

SNK (pracovisko Digitalizačné centrum) je špecializovaným pracoviskom na digitalizáciu písomného dedičstva, uchovávanie a sprístupňovanie jeho digitálnych foriem. V roku 2018 SNK rutinne zabezpečovala procesy, ktoré prispievajú k napĺňaniu cieľov NP DIKDA, t. j. k bibliografickému spracovaniu, konverzii, správe, uchovávaniu a sprístupňovaniu písomného kultúrneho dedičstva.

SNK (pracovisko Národná bibliografia) zabezpečovala tvorbu a manažment bibliografických metadát dokumentov vstupujúcich do procesu digitalizácie a koordinovala ich export na spracovanie v registroch CAIR.

Odborné činnosti súvisiace s digitalizáciou fondov SNK	Počet k. j.
Monografie pripravené a odoslané na digitalizáciu	17 697
Seriály pripravené a odoslané na digitalizáciu	3 007 k. j. t. j. 29 037 výtlačkov

Odborné činnosti súvisiace s digitalizáciou fondov SNK	Počet PSP/SIP
Analýzy spracovanej evidencie externej digitalizácie – články	407 268
Analýzy spracovanej evidencie internej digitalizácie – monografie, periodiká, špeciálne dokumenty	2 280 604
Analytické práce s registrami CAIR (NRKO, NRDO, DRK)	1 629 376

V zmysle indikatívneho digitalizačného plánu SNK na rok 2018 prešlo procesom skenovania na pracovisku Digitalizačné centrum **15 000 objektov typu monografie, 31 600 objektov typu seriály, 1 005 historických tlačí a 2 160 archívnych dokumentov**. Tieto objekty sú aj priebežne spracovávané v rámci postprocessingového procesu. V roku 2018 tak bolo zoskenovaných celkovo **49 765 objektov**.

Prehľad zoskenovaných objektov podľa typu objektu v roku 2018 sumarizuje nasledujúca tabuľka:

	Počet objektov – kontrahovaná hodnota	Počet objektov – plnenie k 31. 12. 2018
Digitalizácia písomného kultúrneho dedičstva	40 450	49 765
z toho Konzervačný fond	37 300	46 600
z toho HKD a HKF	1 000	1 005
z toho archívne dokumenty LA SNK	1 650	1 660
z toho listotlače a krásne knihy LM SNK	500	500

V roku 2018 SNK systematicky sprístupňovala zdigitalizované objekty prostredníctvom Katalógu digitálnej knižnice (dikda.snk.sk). K 31. 12. 2018 bolo v priestoroch SNK sprístupnených:

- * **216 664** plnotextovo spracovaných **periodických digitálnych objektov (DO)**,
- * **61 004** analyticky spracovaných **periodických DO** bolo vyťažených cca **810 000 článkov**,
- * **42 578** plnotextovo spracovaných **monografických DO**,
- * **12 463 DO** typu **špeciálne dokumenty**.

SNK (pracovisko Konzervačné centrum) je špecializovaným konzervačným a reštaurátorským pracoviskom písomného kultúrneho dedičstva.

Na plnení digitalizačného plánu v období udržateľnosti projektu sa výrazne podieľalo aj špecializované pracovisko SNK – Príprava dokumentov. Hlavnou činnosťou pracoviska je pripraviť všetky dokumenty na digitalizáciu tak, aby zvládli tento proces bez znakov poškodenia. Základné činnosti prípravy dokumentov pozostávajú z postupných procesov, ako sú vstupná kontrola dokumentov, mechanická očista, posudzovanie celkového fyzického stavu spojené s vyradovaním nevhodných dokumentov a výstupná kontrola.

Uvedeným procesom prechádzajú všetky dokumenty určené na digitalizáciu. Celý proces je zaznamenávaný v kontrolnom a sledovacom systéme Item tracking, ktorý eviduje všetky údaje o toku dokumentov v reálnom čase, kde sa sleduje fyzický stav dokumentov, vhodnosť dokumentov na ďalšie technológie ochrany a digitalizácie, prípadne vykonané opatrenia na zníženie rizika ich poškodenia počas procesov. Získané údaje o dokumentoch vytvárali podklad pre následné procesy ochrany a digitalizáciu.

Vstupná kontrola na pracovisku prípravy dokumentov v spolupráci s oddelením výskumu a vývoja zabezpečovala posudzovanie celkového fyzického stavu, prípadne mikrobiologickej kontaminácie dokumentov. Na základe zistení sa realizovali špeciálne činnosti v zmysle interných postupov.

Nevyhnutnosť **mechanickej očisty dokumentov** pred ich vstupom do procesov digitalizácie vychádza nielen z požiadaviek samotných digitálnych technológií, ale aj z požiadaviek na ich základné ošetrovanie pred spracovaním, prípadne uložením do depozitov. Mechanickú očistu vybraného fondu zabezpečovala čistiaca linka zostavená zo zariadení Depulvera, Laura Max a zariadenie Spirabilia, ktorým sa čistili výhradne historické a archívne dokumenty, prípadne veľmi poškodené a nadmerne znečistené dokumenty.

Pri **posudzovaní celkového fyzického stavu dokumentov** sa samostatne hodnotil stav väzby, papiera, tlače, rôzne druhy mechanického poškodenia dokumentov a kompletnosť dokumentu. Všetky informácie o fyzickom stave dokumentov a prípadných poškodeniach a nedostatkoch boli zaznamenávané v registračnom a sledovacom systéme Item tracking, ako aj v protokole o stave dokumentu, ktorý sa stáva jeho neoddeliteľnou súčasťou. Nevhodné dokumenty boli na základe prieskumu z procesu digitalizácie vyradené a zabezpečilo sa ich reštaurovanie, prípadne konzervovanie.

Výstupná kontrola zabezpečovala záverečnú fázu toku dokumentov z digitalizácie do centrálného depozitu SNK. Zabezpečovala výstupnú kontrolu fyzického stavu dokumentov po digitalizácii, kompletnosť a zoradenie fondu podľa pôvodných vstupných evidencií a transport na pôvodné úložisko v depozite.

V roku 2018 oddelenie prípravy dokumentov komplexne pripravilo a zabezpečilo pre proces digitalizácie **50 125 objektov**.

Štruktúru pripravených dokumentov pre digitalizáciu sumarizuje a kvantifikuje nasledujúca tabuľka:

Odborné činnosti súvisiace s prípravou dokumentov na digitalizáciu	Počet objektov
Konzervačný fond SNK	46 668
Fondy HKD a HKF	1 264
Archívne dokumenty	1 693
Špeciálne dokumenty (plagáty)	500

4 ROZPOČET ORGANIZÁCIE

Ukazovateľ	Skutočnosť 2018	Schválený rozpočet 2018	Upravený rozpočet 2018	Skutočnosť 2018	% čerpania 4 : 3	Index 18/17 *100 4 : 1
a	1	2	3	4	5	6
Príjmy Spolu z toho	123 595	103 500	109 000	117 621	107,9	95,2
200 Nedaňové príjmy z toho	119 325	103 500	109 000	117 621	107,9	98,6
210 Príjmy z vlastníctva majetku	5 732	7 000	6 191	6 191	100,0	108,0
220 Adminin. a iné popl. a pl.	67 431	64 000	67 296	75 917	112,8	112,6
290 Iné nedaň. príjmy	46 162	32 500	35 513	35 513	100,0	76,9
300 Granty a transfery	4 270	0	0	0	–	–
310 Tuzemské bežné granty a transfery	4 270	–	–	0	–	–
330 Zahraničné granty	0	0	0	0	–	–
600 Bežné výdavky z toho	10 098 896	10 826 044	11 341 771	11 341 770	100,0	112,3
610 Mzdy, platy služ. príjmy a OOV	3 056 444	3 079 024	3 192 128	3 192 128	100,0	104,4
620 Poistné a príspevok do poisťovní	1 070 358	1 076 116	1 106 461	1 106 461	100,0	103,4
630 Tovary a služby z toho	5 930 732	6 619 700	7 009 748	7 009 747	100,0	118,2
631 Cestovné náhrady	35 217	40 315	35 473	35 473	100,0	100,7
632 Energie, voda a komun.	547 695	441 481	521 131	521 131	100,0	95,1
633 Materiál	870 725	935 120	1 105 019	1 105 019	100,0	126,9
634 Dopravné	27 599	41 110	25 801	25 801	100,0	93,5
635 Rutinná a štand. údržba	3 400 711	4 025 866	3 374 895	3 374 895	100,0	99,2
636 Nájomné za prenájom	58 237	51 513	52 853	52 853	100,0	90,8
637 Služby	990 548	1 084 295	1 894 576	1 894 575	100,0	191,3
640 Bežné transfery z toho	41 362	51 204	33 434	33 434	100,0	80,8
Na členské príspevky v tuz.	998	910	1 004	1 004	100,0	100,6
Na odstupné	3 752	15 000	2 546	2 546	100,0	67,9
Jednotlivcom	1 624	1 700	1 511	1 511	100,0	93,0
Odchodné	17 435	15 000	9 060	9 060	100,0	52,0
Na nemocenské dávky	11 837	9 919	13 608	13 608	100,0	115,0

Ukazovateľ	Skutočnosť 2018	Schválený rozpočet 2018	Upravený rozpočet 2018	Skutočnosť 2018	% čerpania 4 : 3	Index 18/17 *100 4 : 1
Na členské medzinárodným organizáciám	5 716	8 675	5 705	5 705	100,0	99,8
700 Kapitálové výdavky z toho	244 196	2 200 000	1 768 138	1 768 138	100,0	724,1
710 Obstar. kap. aktív	244 196	2 200 000	1 768 138	1 768 138	100,0	724,1
Výdavky spolu (BV + KV)	10 343 092	13 026 044	13 109 909	13 109 908	100,0	126,8

Poznámka: v uvedenom prehľade sú zahrnuté všetky rozpočtové prostriedky organizácie.

BV – bežné výdavky

KV – kapitálové výdavky

Ministerstvo kultúry SR schválilo na rok 2018 pre SNK záväzné ukazovatele a limity štátneho rozpočtu v programovej štruktúre:

08S	Tvorba, šírenie, ochrana a prezentácia kultúrnych hodnôt
08S 01	Inštitucionálna podpora štátnymi rozpočtovými a príspevkovými organizáciami
08S 0105	Knižnice a knižničná činnosť

Funkčná klasifikácia:

08.2.0	Kultúrne služby
08.5.0	Výskum a vývoj v oblasti rekreácie, kultúry a náboženstva

Rozpis záväzných ukazovateľov štátneho rozpočtu pre SNK ilustruje nasledujúca tabuľka.

Ukazovateľ		Ekonomická klasifikácia	Schválený rozpočet (v €)
1.	Príjmy ŠR (zdroj 111)	200	103 500
2.	Bežné výdavky spolu (zdroj 111)	600	10 826 044
	z toho mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	610	3 079 024
3.	Kapitálové výdavky (zdroj 111)	700	2 200 000
	Výdavky Spolu (BV spolu + KV spolu)	600 + 700	13 026 044
Limit počtu zamestnancov (prepočítaný)	-	-	319

Záväzné ukazovatele, určené SNK rozpisom záväzných ukazovateľov na rok 2018, boli v roku 2018 upravované rozpočtovými opatreniami (RO) MK SR. Bolo prijatých 10 RO.

RO č. 1

Zvýšenie rozpočtu kapitálových výdavkov v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť na nižšie uvedenú investičnú akciu:

Názov investičnej akcie	Číslo IA	Zdroj	Suma (v €)
SNK – Digitálna knižnica a digitálny archív	27 945	111	1 000 000

RO č. 2

Zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov v kat. 630 v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť (zdroj 111) na udržateľnosť národného projektu DIKDA.

Kategória	Spolu (v €)
630 Tovary a služby	496 929

RO č. 3

Zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov na zabezpečenie úpravy zvýšenia platov zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme v súlade s nariadením vlády SR č. 359/2017 Z. z., ktorým sa upravujú platové tarify na rok 2018 o 4,8 %. Súčasne sa RO zabezpečujú finančné prostriedky na poistné a príspevok do poisťovní.

Názov	Prvok	Suma (v €)
Knižnice a knižničná činnosť (zdroj 111) Spolu	08S0105	152 636
v tom		
Kat. 610 mzdy, platy, služobné príjmy a 00V	08S0105	113 104
Kat. 620 poistné a príspevok do poisťovní	08S0105	39 532

RO č. 4

Zníženie rozpočtu bežných výdavkov v kat. 630 v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť (zdroj 111) na zabezpečenie financovania kapitálových výdavkov.

Kategória	Spolu (v €)
630 Tovary a služby	- 279 146

RO č. 5

Zvýšenie rozpočtu kapitálových výdavkov v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť v celkovej výške 279 146 € Takto:

Názov investičnej akcie	Číslo IA	Zdroj	Suma (v €)
„SNK - Obstaranie špeciálnych strojov, prístrojov, zariadení, techniky a náradia“ * na rekonštrukciu a modernizáciu evakuačného rozhlasu v sídelnej budove v sume 150 000 € * na kamerový systém opraveného schodiska do sídelnej budovy v sume 19 146 €	32 061	111	169 146

„SNK – Rekonštrukcia, modernizácia, nadstavby, prístavby a stavebné úpravy objektov v správe SNK“ * na realizáciu WC pre návštevníkov a pripojene na verejnú kanalizáciu Múzea v Brodzanoch v sume 105 000 € * na vypracovanie PD na výstavbu a napojenie novej kanalizácie v Kaštieli v Diviakoch v sume 5 000 €	37 862	111	110 000
Spolu			279 146

RO č. 6

Zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov v kat. 630 v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť (zdroj 111) preklasifikovaním kapitálových výdavkov na bežné výdavky na zabezpečenie údržby softvéru v rámci udržateľnosti projektu DIKDA.

Kategória	Spolu (v €)
630 Tovary a služby	143 862

RO č. 7

Zníženie rozpočtu kapitálových výdavkov v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť takto:

Názov investičnej akcie	Číslo IA	Zdroj	Suma (v €)
SNK – Digitálna knižnica a digitálny archív	27 945	111	- 143 862
Presun z MK SR medzi IA z titulu predprípravy §8-viazanie KV:	27 501	111	- 2 000 000
presun z IA SNK – Rekonštrukcia 1. budovy Matice slovenskej na IA SNK – Národný knižničný systém	38 496	111	2 000 000

RO č. 8

Zvýšenie rozpočtu kapitálových výdavkov v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť v súvislosti s udržateľnosťou NP DIKDA – rozvoj technologickej infraštruktúry:

Názov investičnej akcie	Číslo IA	Zdroj	Suma (v €)
SNK – Digitálna knižnica a digitálny archív	27 945	111	912 000

RO č. 9

Zvýšenie rozpočtu bežných výdavkov v kat. 630 v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť (zdroj 111) na vyúčtovanie kultúrnych poukazov za rok 2018 a zvýšenie záväzného ukazovateľa príjmov štátneho rozpočtu v kat. 200 v prvku 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť (zdroj 111).

Kategória	Spolu (v €)
630 Tovary a služby	1 446
200 Nedaňové príjmy	5 500

RO č. 10

Viazanie rozpočtu kapitálových výdavkov v roku 2018 (zdroj 111) pre použitie v roku 2019 na nasledujúce investičné akcie:

Názov investičnej akcie	Číslo IA	Prvok	Suma (v €)
SNK – Rekonštrukcia 1. budovy MS	27 501	08S0105	- 200 000
SNK – Obstaranie špeciálnych strojov, prístrojov, zaradení, techniky a náradia	32 061	08S0105	- 169 146
SNK – Rekonštrukcia, modernizácia, nadstavby, prístavby a stavebné úpravy objektov v správe SNK	37 862	08S0105	- 110 000
SNK – Národný knižničný systém	38 496	08S0105	- 2 000 000
Spolu			- 2 479 146

Štruktúra záväzných ukazovateľov po úpravách RO:

Ukazovateľ		Ekonomická klasifikácia	Schválený rozpočet (v €)
1.	Príjmy ŠR (zdroj 111)	200	109 000
2.	Bežné výdavky spolu (zdroj 111)	600	11 341 771
	z toho mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	610	3 192 128
3.	Kapitálové výdavky (zdroj 111)	700	1 768 138
	Výdavky Spolu (BV spolu + KV spolu)	600 + 700	13 109 909
Limit počtu zamestnancov (prepočítaný)	–	–	319

Zdroj 111 Prostriedky ŠR

4.1 Príjmy organizácie

Rozpisom záväzných ukazovateľov na rok 2018 bol SNK stanovený záväzný ukazovateľ rozpočtových príjmov vo výške 103 500 €. Ukazovateľ príjmov bol koncom roka zvýšený RO na 109 000 €.

Skutočné celkové príjmy za rok 2018 predstavujú objem 117 621 €, čo je plnenie na 113,6 % zo schváleného a na 107,9 % upraveného rozpočtu.

V kategórii 210 Príjmy z podnikania a vlastníctva majetku dosiahla SNK príjmy v objeme 6 191 €, čo predstavuje plnenie len na 100 % upraveného rozpočtu.

- * Príjmy v položke 212 Príjmy z vlastníctva tvoria nasledovné položky:

z prenájmu nebytových priestorov (ako je prenájom časti strechy za účelom umiestnenia telekomunikačných zariadení, prenájom priestoru na prevádzku automatov na občerstvenie, príležitostné prenájmy konferenčnej sály, vstupnej haly)	5 297
z prenájmu bytov nachádzajúcich sa v budove SNK	894

Plnenie príjmov v kat. 220 Administratívne a iné poplatky a platby v čiastke 75 917 € predstavuje plnenie na 112,8 % upraveného rozpočtu.

- * príjmy v položke 222 Pokuty, penále a iné sankcie v celkovej výške 3 354 €, plnenie na 100,0 % z upravenému rozpočtu, tvoria nasledujúce príjmy súvisiace s nedodržaním výpožičnej lehoty a nevrátením dokumentov čitateľmi:

za upomienky, oneskorené vrátenie kníh	3 153
za stratu diela, úhrada platobných rozkazov	88
za úroky z omeškania, trovy konania	7
za poškodenie kníh	66
za stratu dochádzkovej karty	40

- * príjmy v položke 223 Poplatky a platby z nepriemyselného a náhodného predaja služieb vo výške 72 563 € predstavuje plnenie na 113,5 % v porovnaní s upraveným rozpočtom a tvoria ho nasledovné položky:

za servis softvéru - KIS3G a KIS MaSK	22 971
za predaj softvéru KIS MaSK	0
z predaja kníh a publikácií z vydavateľskej činnosti SNK	17 578
za reštaurátorské služby	8 025
za kovový odpad a ostatné zberné suroviny	3 443
za kopírovacie služby (xeroxové služby, skenovanie, napalovanie CD, za vlastné foto, kameru)	8 342
zo vstupného v našich dvoch múzeách	6 472
za MMVS a MVS	2 379
za registráciu čitateľov	3 009
za predaj propagačného materiálu	344

Plnenie celkových príjmov ovplyvnili predovšetkým príjmy v položke 292 Ostatné príjmy čiastkou 35 513 € v percentuálnom plnení na 100 % upraveného rozpočtu. V tom sú príjmy:

z refundácií nákladov z predchádzajúcich rokov – napr. úhrada faktúr za energie, úhrada faktúr za služby, z refundácií ZPC	12 825
z dobropisov z minulých rokov – za elektrickú energiu, plyn	15 729
z vratiek – odvod nevyčerpaného poistného a príspevkov do poistných fondov z platov a miezd za mesiac december 2017 z účtu cudzích prostriedkov	5 667
Iné – vrátenie zaplateného poistného pre zánik (rizika) PZP zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkou motorového vozidla	1 292

4.2 Výdavky organizácie

Rozpisom záväzných ukazovateľov na rok 2018 bol stanovený rozpočet výdavkov vo výške 13 026 044 €, vrátane výdavkov na udržateľnosť 4 637 783 € a výdavkov na vedecko-výskumnú činnosť vo výške 124 647 €. Rozpísané boli bežné výdavky vo výške 10 826 044 € a kapitálové výdavky v objeme 2 200 000 €. Kapitálové výdavky boli pridelené na investičnú akciu s názvom „Rekonštrukcia 1. budovy Matice slovenskej“.

Po vykonaní rozpočtových opatrení bol rozpočet výdavkov Spoluupravený na 13 109 909 €. Čerpanie celkových výdavkov vo výške 13 109 908 € predstavuje plnenie na 100,0 % upraveného rozpočtu.

Z hľadiska vecného plnenia rozpočtu boli čerpané bežné výdavky vo výške 11 341 770 € na 100 % a kapitálové výdavky sumou 1 768 138 € na 100,0 %. Všetky výdavky boli čerpané v prvku programu 08S0105 Knižnice a knižničná činnosť. Účelové prostriedky na prioritné projekty (program 08T) neboli SNK v roku 2018 pridelené.

A. Bežné výdavky – hlavná kategória 600

Celkový rozpočet bežných výdavkov k poslednému dňu sledovaného obdobia predstavoval výšku 11 341 771 €, v tom:

- * prostriedky na bežnú prevádzkovú činnosť vo výške 11 232 392 € (vrátane udržateľnosti 5 505 004 €) a prostriedky na vedecko-výskumnú činnosť v objeme 109 379 €.

Čerpanie bežných výdavkov Spoluje vo výške 11 341 770 € na 100,0 % upraveného rozpočtu, v tom:

- * na bežnú prevádzkovú činnosť 11 232 391 € (vrátane udržateľnosti 5 505 004 €) na 100,0% a na vedecko-výskumnú činnosť 109 379 € na 100,0 %.

Bežné výdavky boli čerpané v nasledujúcich kategóriách takto:

Kat. 610 – mzdy, platy, služobné príjmy

Rozpisom záväzných ukazovateľov na rok 2018 bol stanovený záväzný limit mzdových prostriedkov vo výške 3 079 024 €, v tom prostriedky na udržateľnosť vo výške 829 487 € a na vedu a výskum vo výške 68 062 €. Rozpočtovým opatrením č. 3 bol rozpočet v kat. 610 zvýšený o 113 104 € (úprava platových taríf na rok 2018 o 4,8 % v súlade s nariadením vlády SR č. 359/2017 Z. z.) na 3 192 128 €.

Vyčerpané boli prostriedky vo výške 3 192 128 €, čo je v percentuálnom vyjadrení 100,0 % upraveného rozpočtu. Z uvedeného čerpania mzdových prostriedkov predstavujú prostriedky na udržateľnosť 825 397 € a na vedu a výskum vo výške 68 062 € na 100,0 % v porovnaní s upraveným rozpočtom.

Kat. 620 – Poistné a príspevky do poisťovní

Pôvodný rozpočet v kat. 620 vo výške 1 076 116 € (vrátane prostriedkov na udržateľnosť v objeme 289 906 € a prostriedkov na vedu a výskum 23 788 €) bol zvýšený z dôvodu úpravy miezd v kat. 610 (úprava platových taríf na rok 2018 o 4,8 %) o 39 532 € a koncom roka 2018 nevyčerpané prostriedky z kat. 620 boli presunuté do kat. 630 vo výške 9 187 € presunom na organizáciu. Rozpočet k poslednému dňu sledovaného obdobia predstavoval výšku 1 106 461 €.

Vyčerpaných bolo 1 106 461 €, 100,0 % k upraveného rozpočtu. Z prostriedkov kat. 620 sa na udržateľnosť čerpali finančné prostriedky v objeme 289 218 € a na vedu a výskum vo výške 23 788 €.

Kat. 630 – Tovary a služby

V kat. 630 bol schválený rozpočet vo výške 6 619 700 € (vrátane udržateľnosti 3 515 162 € a prostriedkov na vedecko-výskumnú činnosť 32 629 €). Rozpočet bol upravovaný rozpočtovými opatreniami takto:

- * + 496 929 € - zvýšenie z dôvodu zvýšenie prostriedkov na udržateľnosť,
- * - 279 146 € - zníženie z dôvodu preklasifikovania na zabezpečenie KV,
- * + 143 862 € - zvýšenie BV na údržbu softvéru na udržateľnosť preklasifikovaním KV,
- * + 1 446 € - zvýšenie na vybilancovanie kultúrnych poukazov na rok 2018,
- * + 9 187 € - zvýšenie presunom úspory z kat. 620,
- * + 17 770 € - zvýšenie presunom úspory z kategórie 640.

Po uvedených úpravách rozpočet na kat. 630 predstavoval výšku 7 009 748 €, čo je navýšenie o 390 048 €. Čerpaný bol čiastkou 7 009 747 € na 100,0 % upraveného rozpočtu.

Čerpanie v kat. 630 ovplyvnili nasledujúce položky a podpoložky:

Objemovo najvyššie čerpanou položkou v rámci kat. 630 je položka 635 Rutinná a štandardná údržba s celkovým čerpaním 3 374 895 €, čo je v porovnaní s upraveným rozpočtom 100,0 %. Výšku výdavkov na položke ovplyvňuje hlavne čerpanie na udržateľnosť projektu DIKDA a to vo výške 2 852 655 € (z toho predovšetkým údržba výpočtovej techniky 1 092 530 €, softvéru 751 793 € a údržba strojov, prístrojov a zariadení 1 002 495 €). Zostávajúca čiastka vo výške 522 240 € bola použitá v rámci bežnej prevádzky (napr. oprava fasády sídelnej budovy vrátane átrií vo výške 100 528 €, výmena parapetných plechov a náter dažďových zvodov vo výške 47 688 €, výmena poškodeného vykurovacieho telesa v sídelnej budove v sume 12 892 €, oprava betónového reliéfu V. Hložníka na priechod sídelnej budovy v objeme 24 543 €, oprava chodbových presklení a balkónových dverí na poschodí 7-13 vo výške 43 495 €, výmena presklenia átriového svetlíka v kaštieli v Brodzanoch v čiastke 9 979 €, oprava strechy strojovne 13 345 €, oprava bleskozvodu 11 649 €, oprava ústredne EPS výmenou 2 284 €, reštaurátorské práce mobiliáru z fondu Slováckého múzea A. S. Puškina v Brodzanoch (SMASP) v Brodzanoch vo výške 3 600 € a oprava hrobu A. Jurkovičovej Hurbanovej na Národnom cintoríne v hodnote 1 000 €, údržbu softvéru (Virtua - VTLS) 131 932 € a mnohé iné menšie opravy).

Druhou položkou, ktorá značne ovplyvnila čerpanie v kat. 630 je položka 637 Služby s celkovým čerpaním vo výške 1 894 575 €, v percentuálnom vyjadrení na 100,0 % v porovnaní s upraveným rozpočtom. Výšku čerpania ovplyvnili predovšetkým výdavky na udržateľnosť vo výške 1 290 008 € – (najmä za služby v oblasti informačno-komunikačných technológií vo výške 1 000 974 €, paušál za servis a revízie technológií vo výške 145 980 €, ochrana objektov vo výške 73 924 €, za stravné lístky 26 638 € a tvorba sociálneho fondu vo výške 8 827 €), výdavky na vedu a výskum vo výške 10 038 €, a výdavky na bežnú prevádzku organizácie vo výške 594 529 € (z toho napr. upratovanie, pranie, deratizácia vo výške 66 258 €, revízie a kontroly zariadení 57 706 €, ochrana

objektov 144 286 €, stravné 89 326 €, daň z nehnuteľnosti Spolu 31 601 € (v tom národné kultúrne pamiatky – Literárne múzeum 4 248 €, Kaštieľ Diviaky 762 €, NKP Slovanské múzeum A. S. Puškina vo výške 122 €).

Ďalšou položkou, ktorá značne ovplyvnila čerpanie v kat. 630 je aj položka 633 Materiál s celkovým čerpaním vo výške 1 105 019 € na 100,0 % v porovnaní s upraveným rozpočtom. Výšku čerpania ovplyvnilo čerpanie udržateľnosti v čiastke 60 392 € (napr. reštaurátorský materiál 37 643 €, kancelárske kreslá 6 809 €, kancelársky materiál 3 008 €, hygienický materiál 4 048 €, ochranné pracovné odevy a obuv 3 623 €, technické plyny 1 980 €), čerpanie na vedu a výskum vo výške 3 353 € a čerpanie za materiál na bežnú prevádzku organizácie vo výške 1 041 274 € (napr. nákup VT v sume 93 245, nákup kníh a časopisov vo výške 127 462 €, nákup archívnych dokumentov vo výške 11 094 €, prístup do EIZ 300 288 €, hromadná licencia autorskej spoločnosti LITA za rok 2018 vo výške 360 000 €, nákup kancelárskeho materiálu 25 212 €, čistiaceho materiálu 22 277 €, nákup tonerov 31 499 €, papier 3 413 € a iné drobné nákupy materiálu).

Objemovo významnou položkou v rámci kat. 630 je aj položka 632 – Energie, voda a komunikácie s celkovým čerpaním 521 131 € so 100,0 % čerpaním v porovnaní s upraveným rozpočtom. Z toho na udržateľnosť vo výške 144 261 € (napr. elektrická energia 133 471 €, plyn 8 557 € a vodné stočné 2 234 €). Z výdavkov na bežnú prevádzku organizácie boli najvyššie prostriedky vynaložené za teplo v sídelnej budove vo výške 151 861 €, za elektrickú energiu 91 883 €, a za plyn (vykurované 2 múzeá SNK) 32 238 €. Výdavky za vodné stočné predstavujú výšku 21 099 €. Objemovo vysoké sú aj výdavky za poštové služby vo výške 23 333 € a telefónne hovory vo výške 49 456 €.

V menšej miere ako predchádzajúce položky ovplyvnili čerpanie kat. 630 i nasledujúce položky:

Položka 631 Cestovné náhrady čiastkou 35 473 €, v tom tuzemské náhrady vo výške 9 371 € a zahraničné v objeme 26 102 €.

Položka 634 Dopravné náklady predstavujú čiastku 25 801 €, v tom na udržateľnosť 9 978 € a ostatné dopravné výdavky spojené z bežnou prevádzkou knižnice v objeme 18 823 €. Výdavky zahŕňujú hlavne náklady na PHM, servis, údržbu a opravy, zmluvné a havarijné poistenie áut, pneumatiky, STK, diaľničné známky a parkovné. Ku koncu sledovaného obdobia vlastnila SNK 9 osobných automobilov, z toho 3 automobily slúžia výlučne len na zabezpečenie úloh spojených s udržateľnosťou projektu DIKDA.

Položka 636 Nájomné za prenájom vo výške 52 853 € z toho na udržateľnosť v objeme 30 611 €, za prenájom skladových priestorov. Ostatné prostriedky boli čerpané predovšetkým za prenájom priestorov knižnice v kaštieli Oponice a prenájom prezentačného stánku na veľtrhu *Bibliotéka 2018* a tiež za prenájom optického vlákna.

Kat. 640 – Bežné transfery

Pôvodný rozpočet v objeme 51 204 € bol upravený na 33 434 €. Čerpaný bol vo výške 33 434 € na 100,0 % v tom v rámci udržateľnosti 5 484 € na nemocenské dávky 1 455 € a odchodné vo výške 2 089 €. Podľa ekonomickej klasifikácie sa čerpali výdavky takto:

Podpoložka		Suma (v €)
642 006 Transfery na členské príspevky v tuzemsku		1 004
642 012 Na odstupné		2 546
642 013 Odchodné		9 060
642 014 Jednotlivcovi		1 511
v tom	Súťaž o najkrajšie knihy Slovenska za rok 2017	700
	Vreckové a stravné zamestnancom zo zahraničia	811
642 015 Na nemocenské dávky		13 608
649 003 Transfery medzinárodnej organizácii		5 705

Členské príspevky za členstvo v tuzemských a zahraničných organizáciách zaplatené v roku 2018 sú uvedené v nasledujúcej tabuľke:

Organizácia		Zaplatené (v €)
Členské príspevky v tuzemsku		1 004
v tom	Medzinárodná rada múzeí - ICOM	447
	Spolok slovenských knihovníkov a knižníc	166
	Slovenská asociácia knižníc	250
	Zväz múzeí na Slovensku	108
	Sanet	33
Za členstvo v medzinárodnej organizácii		5 705
v tom	CENL- Medzinárodná konferencia národných knižníc	2 000
	Consortium UDC	1 710
	ISBN - Medzinárodná agentúra	1 030
	Medzinárodná agentúra pre štandardné číslovanie hudobnín ISMN	500
	IFLA - Medzinárodná federácia knih. asociácií. a inštitúcií	465

B. Kapitálové výdavky – hlavná kategória 700

Rozpisom rozpočtu boli SNK stanovené kapitálové výdavky na IA „Rekonštrukcia 1. budovy Matice slovenskej“ vo výške 2 200 000 €. Úpravy rozpočtu KV boli vykonané z týchto dôvodov:

- * zvýšenie KV o 1 000 000 € na Digitálnu knižnicu a digitálny archív (RO č. 1)
- * zvýšenie KV o 279 146 € preklasifikovaním BV na rekonštrukciu a modernizáciu evakuačného rozhlasu (IA č. 36061) v sume 150 000 €, na realizáciu pripojenia na verejnú kanalizáciu SMASP v Brodzanoch (IA č. 37862) v sume 105 000 € a vypracovanie PD na napojenie kanalizácie Kaštieľa v Diviakoch v sume 5 000 € a na kamerový systém opraveného vstupného schodiska do sídelnej budovy (IA č.32061) v sume 19 146 € (RO č. 5)
- * zníženie KV o 143 862 € preklasifikovaním na bežne výdavky na zabezpečenie údržby softvéru v rámci udržateľnosti DIKDA (RO č. 7)
- * presun medzi IA vo výške 2 000 000 € – z IA č. 27501 SNK – Rekonštrukcia 1. budovy Matice slovenskej na IA č. 38496 SNK – Národný knižničný systém.

- * zvýšenie o 912 000 € na rozvoj technologickej infraštruktúry v súvislosti s udržateľnosťou národného projektu DIKDA
- * zníženie – viazanie KV v rozpočte 2018 s použitím v nasledujúcom rozpočtovom roku v čiastke 2 479 146 € (RO č. 10)

Po uvedených úpravách bol rozpočet upravený na 1 768 138 €, na zdroji 111, v prvku 08S0105, na IA č. 27945 s názvom Digitálna knižnica a digitálny archív (udržateľnosť).

P. č.	Názov investičnej akcie	Zdroj	Prvok	ČIA	Rozpočt. podpol.	Rozpč. uprav.	Skut. čerp.
1	SNK – Digitálna knižnica a digitálny archív	111	08S0105	27 945	713 002	1 768 138	1 768 138
KV SPOLU					700	1 768 138	1 768 138

ČIA – Číslo investičnej akcie

IA č. 27 945 - SNK – Digitálna knižnica a digitálny archív - Obnova a rozvoj IT infraštruktúry

Zhodnotenie čerpania výdavkov na udržateľnosť projektu DIKDA

Rozpočet výdavkov na udržateľnosť v roku 2018 vo výške 7 273 142 € (po úprave) bol vyčerpaný výdavkami na udržateľné aktivity národného projektu. Najväčšie výdavky smerovali do Tovarov a služieb EK 630 v objeme 5 505 004 €. Išlo najmä o Rutinnú a štandardnú údržbu – EK 635 v objeme 2 852 655 €, a to predovšetkým o:

- * údržbu výpočtovej techniky – páskovej knižnice, dátových úložísk, sieťovej a serverovej infraštruktúry v sume 1 092 530 €,
- * údržbu strojov, prístrojov a zariadení - najmä servis skenerov - v sume 1 002 495 €
- * údržbu softvéru a poskytovanie systémovej podpory v objeme 751 793 €.

Ďalšími významnými bežnými výdavkami boli všeobecné služby v EK 637 v sume 1 290 008 €, týkajúce sa najmä služieb v oblasti IKT systémov v hodnote 1 000 974 € a prehliadok a servisu zariadení, revízií kontrol a skúšok v sume 145 980 €. Objemovo významnou položkou v rámci kat. 630 je tiež položka 632 – Energie, voda a komunikácie, a to najmä spotreba el. energie s celkovým čerpaním v sume 133 471 €.

Na zabezpečenie udržateľnosti a ďalšieho rozvoja technologickej infraštruktúry národného projektu Digitálna knižnica a digitálny archív bol RO č. 1 a RO č. 8 upravený rozpočet kapitálových výdavkov v EK 710 a na obnovu, modernizáciu a rozvoj IT infraštruktúry projektu sa v roku 2018 realizoval nákup hardvéru (najmä diskové polia, modulárny prepínač, transceiver, LAN switch) v celkovej hodnote 1 768 138 €.

Na mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania – EK 610 – udržateľných pracovníkov projektu sa za rok 2018 vyčerpal celkovo 825 397 € spolu s Poistným a príspevkami do poisťovní – EK 620 v sume 289 218 €.

Vecné napĺňanie aktivít udržateľnosti je zhodnotené v časti 3. Kontrakt organizácie so zriaďovateľom a jeho plnenie.

Zhodnotenie čerpanie výdavkov na vedu a výskum

Výdavky na vedu a výskum v celkovej výške 109 379 € boli vyčerpané na 100 % v porovnaní s upraveným rozpočtom. Mzdy 4 pracovníkov predstavovali čiastku 68 062 € a k tomu prislúchajúce odvody vo výške 23 788 €. Výdavky v kat. 630 Tovary a služby v objeme 16 748 € pozostávajú predovšetkým z výdavkov na reštaurátorský materiál 3 152 €, prenájom technických plynov 1 166 €, tlač publikácií 1 266 €, autorské odmeny (posudky a preklady do cudzích jazykov) vo výške 6 448 €.

Finančné operácie

Finančné operácie v roku 2018 prebiehali na účte cudzích prostriedkov (depozitný účet).

Príjmové operácie vo výške 375 209 € tvorili:

Prostriedky prevedené na depozitný účet v decembri 2018 z VÚ ŠR

- * príjem z prevodu na mzdy a osobné vyrovnania za december 2018 vo výške 263 171 €
- * príjem z prevodu na poistné za december 2018 vo výške 91 589 €
- * príjem z prevodu na nemocenské dávky a odchodné za december 2018 vo výške 3 388 €

Prostriedky prevedené na depozitný účet v januári 2018 na dofinancovania nemocenských dávok za 12/2017 (z dôvodu navýšenia nemocenských dávok oproti predpokladanej výške odvedenej v decembri 2017 na depozit) vo výške 61 €

Prijaté zábezpeky z verejných súťaží vo výške 17 000 €.

Výdavkové operácie tvorili:

Vyplatené nemocenské dávky za VL 12/2017 vo výške 61 €,
Vrátené finančné zábezpeky z verejných súťaží vo výške 14 000 €.

5 PROSTRIEDKY EURÓPSKEJ ÚNIE A NA SPOLUFINANCOVANIE

SNK v roku 2018 nečerpala a neprijala prostriedky z rozpočtu Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia poskytnuté na základe medzinárodných zmlúv.

6 PERSONÁLNE OTÁZKY

6.1 Zhodnotenie zamestnanosti

Na rok 2018 bol stanovený záväzný limit priemerného evidenčného prepočítaného počtu zamestnancov vo výške 319.

SNK dosiahla k 31. 12. 2018 fyzický stav zamestnancov 306, z toho 224 žien. Zamestnávala 8 zamestnancov so skráteným pracovným úväzkom a 20 zamestnancov so zmenenou pracovnou schopnosťou.

V priebehu roka 2018 bolo uzatvorených 28 nových pracovných pomerov a pracovný pomer ukončilo 28 zamestnancov. Formou dohôd o prácach vykonávaných mimo pracovného pomeru SNK zamestnávala v roku 2018 celkovo 8 zamestnancov.

V roku 2018 zamestnávala SNK aj uchádzačov o zamestnanie prostredníctvom Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Martine, na základe Dohody uzatvorenej podľa § 10 ods. 3, ods. 9 a násl. zákona č. 417/2013 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi v platnom znení. Dobrovoľnícku činnosť v SNK vykonávalo celkovo 10 uchádzačov o zamestnanie.

Oddelenie pre ľudské zdroje zrealizovalo v roku 2018 celkovo 25 výberových konaní.

Priemerný evidenčný počet zamestnancov od 1. 1. 2018 do 31. 12. 2018

Fyzický			Prepočítaný		
spolu	ženy	muži	spolu	ženy	muži
302,8	217,5	85,3	300,4	216,2	84,2

Podľa prílohy č. 1 k nariadeniu vlády č. 366/2016 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme (základná stupnica) sú odmeňované pracoviská zabezpečujúce ekonomickú, finančnú a technickú agendu, personálnu a sociálnu agendu, obsluhu strojov a zariadení, ako aj skladoví robotníci – 72 zamestnancov.

Podľa prílohy č. 2 k nariadeniu vlády č. 366/2016 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme (osobitná stupnica) sú odmeňovaní odborní pracovníci SNK a múzeí (Literárne múzeum, Slovenské múzeum A. S. Puškina v Brodzanoch) – 228 zamestnancov.

Podľa prílohy č. 3 k nariadeniu vlády č. 366/2016 Z. z. o odmeňovaní niektorých zamestnancov pri výkone práce vo verejnom záujme (osobitná stupnica výskumných a vývojových zamestnancov) sú odmeňovaní 9 odborní zamestnanci SNK.

Rozpočet mzdových prostriedkov na rok 2018 bol vo výške 3 079 024 € a rozpočtovými opatreniami v roku 2018 bol upravený na 3 192 128 €. Rozpočet mzdových prostriedkov bol k 31. 12. 2018 čerpaný vo výške 3 192 128 €.

Skutočná priemerná mzda k 31. 12. 2018 je 884,34 €.

Poistné a príspevky zamestnávateľa do poisťovni a NÚP boli rozpísané vo výške 1 076 116 €, rozpočtovými opatreniami boli navýšené na 1 106 461 €.

6.2 Štruktúra zamestnancov

Členenie zamestnancov fyzický stav k 31. 12. 2018	Počet
Odborní zamestnanci	242
Administratívni zamestnanci	52
Ostatní	12
Spolu	306

Vzdelanostná štruktúra zamestnancov SNK k 31. 12. 2018		
Najvyššie dosiahnuté vzdelanie	Počet zamestnancov	%
VŠ – III. stupeň	18	5,9
VŠ – II. stupeň	153	50,0
VŠ – I. stupeň	15	4,9
Stredné odborné s maturitou	103	33,7
Stredné odborné bez maturity	16	5,2
Základné	1	0,3
Spolu	306	100

Veková štruktúra zamestnancov SNK k 31. 12. 2018		
Vek zamestnancov	Počet zamestnancov	%
18 – 25 rokov	8	2,6
26 – 30 rokov	28	9,1
31 – 40 rokov	71	23,2
41 – 50 rokov	84	27,5
51 – 59 rokov	71	23,2
Nad 60 rokov	44	14,4
Spolu	306	100

V roku 2018 dosiahol priemerný vek zamestnancov výšku 45,64 rokov (priemerný vek žien 46,05 rokov, priemerný vek mužov 44,5 rokov).

K 31. 12. 2018 mala SNK 34 vedúcich zamestnancov, z toho 27 žien, t. j. 79,4 %.

Na materskej a rodičovskej dovolenke bolo evidovaných 12 zamestnancov.

Starobný dôchodok v roku 2018 poberalo 25 zamestnancov, výsluhový dôchodok 6 zamestnanci a 15 zamestnanci boli poberateľmi invalidného dôchodku.

Fyzický stav zamestnancov na jednotlivých odboroch k 31. 12. 2018	Počet
Generálny riaditeľ	1
Kancelária generálneho riaditeľa	36
Odbor financií a plánovania	21
Odbor prevádzky a investícií	23
e-Stratégia	53
Národná bibliografia	46
Služby	32
Ochrana fondov	42
Odbor správy a výskumu pôvodných prameňov	34
Odbor správy a spracovania HKD a HKF	18
Spolu	306

6.3 Organizačná štruktúra SNK

Od 1. apríla 2016 nadobudol v SNK účinnosť nový Organizačný poriadok zo dňa 2. 12. 2014, v znení dodatku č. 5 zo dňa 11. 3. 2016, ktorý je základným vnútorným organizačným predpisom SNK, určujúcim vnútorné členenie SNK, rozsah oprávnení a zodpovednosti vedúcich zamestnancov a rozsah pôsobnosti a vzájomné vzťahy organizačných útvarov.

K 31. 12. 2018 bolo vytvorených 325 systemizovaných pracovných miest.

Štruktúra organizačných útvarov a počty systemizovaných pracovných miest v Slovenskej národnej knižnici k 31. 12. 2018:

Generálny riaditeľ SNK (spolu 1 SPM)

Útvar vnútorného auditu (spolu 1 SPM)

Vnútorný audítor (1 SPM)

Odbor Kancelária generálneho riaditeľa (spolu 39 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Sekretariát generálneho riaditeľa (3 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (2 SPM)

Oddelenie pre ľudské zdroje (6 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (5 SPM)

Oddelenie pre styk s médiami a verejnosťou (5 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (4 SPM)

Vydavateľstvo (7 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (6 SPM)

Literárne múzeum (12 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (11 SPM)

Slovanské múzeum A. S. Puškina (5 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (4 SPM)

Odbor financií a plánovania (spolu 25 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Finančné oddelenie (11 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (10 SPM)

Právne oddelenie (5 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (4 SPM)

Projektová kancelária (3 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (2 SPM)

Oddelenie registratúry (5 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (4 SPM)

Odbor prevádzky a investícií (spolu 23 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Investičné oddelenie (3 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (2 SPM)

Oddelenie prevádzky a majetku (19 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (18 SPM)

Odbor e-Stratégia (spolu 58 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

IKT (15 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (14 SPM)

Digitalizačné centrum (42 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (41 SPM)

Odbor Národná bibliografia (spolu 46 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Oddelenie dopĺňovania (13 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (12 SPM)

Oddelenie spracovania kníh a špeciálnych dokumentov (15 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (14 SPM)

Oddelenie spracovania seriálov (10 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (9 SPM)

Oddelenie spracovania článkov (7 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (6 SPM)

Odbor Služby (spolu 33 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Oddelenie pre rozvoj knižničného systému (5 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (4 SPM)

Oddelenie výpožičných služieb a medziknižničných výpožičných služieb (10 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (9 SPM)

Oddelenie rešeršných a referenčných služieb (8 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (7 SPM)

Oddelenie študovní (9 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (8 SPM)

Odbor Ochrana fondov (spolu 46 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Oddelenie prípravy dokumentov (11 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (10 SPM)

Oddelenie reštaurovania a konzervovania (14 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (13 SPM)

Výskum a vývoj (5 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (4 SPM)

Ochrana a správa depozitov (15 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (14 SPM)

Odbor správy a výskumu pôvodných prameňov (spolu 36 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Literárny archív (22 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (21 SPM)

Národný biografický ústav (13 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (12 SPM)

Odbor správy a spracovania HKD a HKF (spolu 17 SPM)

Riaditeľ odboru (1 SPM)

Oddelenie správy HKD a HKF (6 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (5 SPM)

Oddelenie spracovania HKD a HKF (10 SPM)

Vedúci oddelenia (1 SPM)

Ostatní zamestnanci (9 SPM)

6.4 Aktivity zamerané na vzdelávanie a rozvoj ľudských zdrojov

Cieľom politiky a programov vzdelávania v organizácii je zabezpečiť kvalifikovaných, vzdelaných a schopných zamestnancov, ktorí sú schopní naplňať súčasné i budúce potreby organizácie. Vzdelávanie zamestnancov v roku 2018 prebiehalo podľa ročného plánu vzdelávania a zároveň flexibilne reagovalo na nepredvídateľné okolnosti, napr. na legislatívne zmeny v zákonoch.

Prehľad školení a oblastí vzdelávania v roku 2018	Počet zamestnancov
Školenia na získanie a udržanie odbornej spôsobilosti školenie vodičov z povolenia, školenie záchranných jednotiek	15
Vzdelávanie zamerané na znalosť legislatívy a preškolenie na legislatívne zmeny z oblasti ekonomickej, mzdovej, právnej, personálnej, investičnej, ochrany osobných údajov, správy registratúry, odpadového hospodárstva	56
Manažment zmien v kultúrnych organizáciách	1
Školenia z oblasti IT Python I., Python II., Bootstrap I, CISCO – CCNA, INUX I., LINUX II., LINUX III., LINUX IV., LINUX V., Tvorba profí web stránok, Databázy	15
Školenia pre knihovníkov Rešerš vo voľne dostupných databázach	1
Celkový počet zamestnancov ktorí sa zúčastnili na vzdelávaní	78

Prehľad odborných konferencií v roku 2018	Počet účastníkov
Odborné konferencie domáce: Veda, školstvo a kultúra na Slovensku v rokoch 1918 – 1928, Kultúrna politika – dáta a hodnota, Národná komisia pre služby, Silné témy vo vzdelávaní, Knižnice 2018, Debarierizácia kultúrnych inštitúcií, Benchmarking verejných knižníc, Barcamp, Duševné vlastníctvo, TLIB – moderný marketing v knižnici a trendy v knižničnej praxi, XIII. Medzinárodné sympóziu o zborovom speve, Dokumentácia „osmičkových“ výročí v slovenských a českých múzeách, CSTI 2018, Historická fotografické techniky, Cantus Choralis Slovaca, Hľadanie v prameňoch, Fotografia na Slovensku v rokoch 1839 – 1918, Albert Škarvan, Symboly a rodiny v čase,	53
Odborné konferencie zahraničné: PATLIB 2018, CASLIN 2018, INFORUM 2018, Centennial conference Image a National Library, Dejiny knižnej kultúry 15. – 20. storočia, Bibliotheca Antiqua, ChemCH 2018, Konferencie konzervátorů – restaurátorů, Péče o moderní materiály v muzeích, galeriích, knihovnách a archivech	15

6.5 Aktivity zamerané na starostlivosť o zamestnancov

Dňa 4. 12. 2018 bola podpísaná kolektívna zmluva medzi SNK a ZV ZO SLOVES SNK, platná na obdobie od 1. 1. 2019 – 31. 12. 2020, ktorá okrem iného upravuje aj sociálnu oblasť a čerpanie sociálneho fondu. V súvislosti s uplatňovaním Kolektívnej zmluvy vyššieho stupňa vo verejnej službe je pracovný čas zamestnancov v SNK skrátený na 37,5 hodiny týždenne. U zamestnancov, ktorí pracujú v dvojzmennej prevádzke, je pracovný čas 36,25 hodiny týždenne a v nepretržitej prevádzke najviac 35 hodín týždenne. Pracovný čas zamestnancov, ktorí pracujú s dokázaným chemickým karcinogénom je 33,5 hodiny týždenne. V záujme zvýšenia efektívnosti práce a lepšieho zabezpečenia potrieb zamestnancov pri rovnomernom rozvrhnutí pracovného času je v SNK zavedený pružný pracovný čas.

Základný výmer dovolenky zamestnancov upravuje Kolektívna zmluva vyššieho stupňa a je stanovená v rozsahu jeden týždeň nad rámec minimálneho výmeru dovolenky ustanoveného v § 103 ods. 1 a ods. 2 ZP.

V Kolektívnej zmluve na roky 2019 – 2020 boli prijaté nové opatrenia v prospech zamestnancov na zlepšenie pracovných podmienok, a to poskytnutie druhej stravovacej poukážky zamestnancom pracujúcim v 11,5-hodinových zmenách v zmysle § 152 ods. 2 Zákonníka práce s príspevkom zo sociálneho fondu a 2 dni pracovného voľna s náhradou mzdy v kalendárnom roku podľa dohody vedenia SNK s odborovou organizáciou.

SNK v roku 2018 úspešne zorganizovala pre svojich zamestnancov 2 zamestnanecké podujatia. V letnom období športovo-relaxačný deň, v rámci ktorého prebehli aj aktivity zdravotno-preventívneho charakteru v spolupráci so VŠZP, a v závere roka návštevu divadelného predstavenia Fóbie v Slovenskom komornom divadle v Martine.

Zamestnancom oboru ochrana fondov zaradených do 3 kategórie rizikovosti práce bol celý rok vyplácaný príplatok za prácu v sťažených podmienkach a príspevok na DDP. DP.

7 ZÁVER

Z merateľných ukazovateľov plnenia kontraktu za rok 2018 vyplýva, že SNK bola pri plnení svojich úloh veľmi aktívna a väčšinu ukazovateľov výrazne prekročila. Zaznamenala podstatný nárast objemu poskytovaných knižnično-informačných služieb, pričom počet návštev už v prvom polroku 2018 presiahol kontrahovanú hodnotu na celý rok 2018.

V roku 2018 SNK rozšírila knižničný fond o 27 836 k. j. K 31. 12. 2018 mala SNK 8 534 registrovaných aktívnych používateľov, pričom až 95 % kontrahovaného objemu sa naplnilo už v prvom polroku. Ku koncu roka 2018 sme prekročili aj počet prezenčných a absenčných výpožičiek.

Výnimočné výkony podávali aj zamestnanci LM SNK, ktorí za necelé štyri mesiace zrevidovali celý zbierkový fond múzea a zabezpečili presťahovanie väčšiny zbierkového fondu do náhradných priestorov. Finalizované boli aj práce v súvislosti s prípravou scenára novej stálej expozície múzea.

SNK pri príprave výstavy *Hviezda zo severu* intenzívne spolupracovala s Veľvyslanectvom Nórskeho kráľovstva na Slovensku. Výstava, koncipovaná ako mobilná, bola inštalovaná postupne v Košiciach, Ružomberku a novej budove SND v Bratislave. Vzhľadom na odklad rekonštrukčných prác LM SNK bolo pripravených aj niekoľko ďalších projektov. Slávnostnou akadémiou *Poceta Martinskej deklarácie* a virtuálnou výstavou *Telegram z Martina* sa SNK zapojila do celoštátnych osláv 100. výročia vzniku Československa.

V rámci medzinárodnej spolupráce SNK zaznamenala mimoriadny úspech, keď bola generálna riaditeľka SNK Ing. Katarína Krištofová, PhD., zvolená za podpredsedníčku Výkonného výboru Konferencie európskych národných knižníc (CENL).

Možno preto konštatovať, že rok 2018 bol pre SNK úspešný.

Slovenská národná knižnica
Správa o činnosti a hospodárení SNK* za rok 2018

Zostavila: Mgr. Katarína Štefanides Mažáriová - vedúca Oddelenia pre styk s médiami a verejnosťou
Grafická úprava: Ing. Monika Struharňanská, PhD.

Február 2019

*** Slovenská
národná
knižnica**